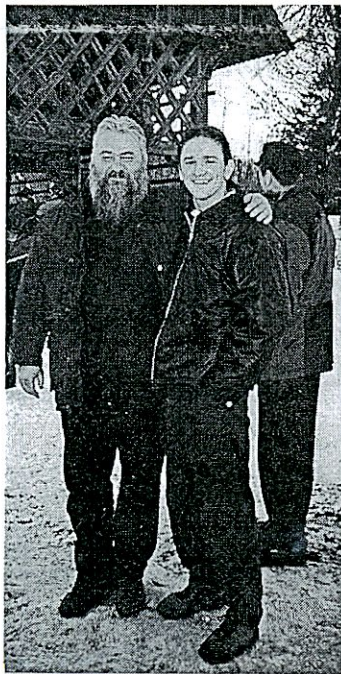

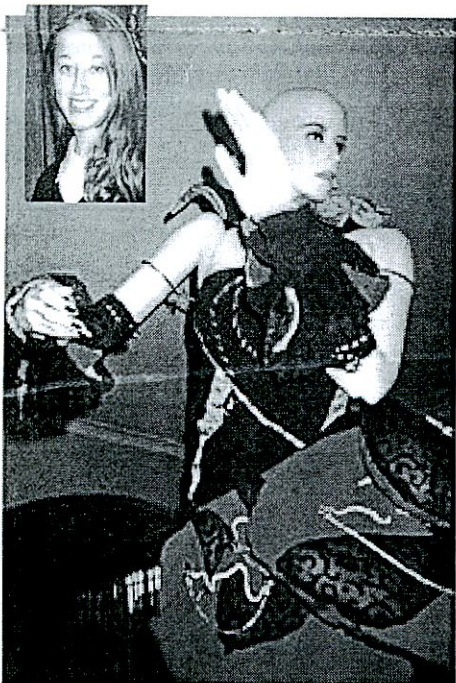
Mladi David Muršec iz Melbournea potoval v Slovenijo z letalsko vozovnico, ki jo je podaril Glas Slovenije v naročniški akciji

/GLAS SLOVENIJE/ - Uredništvo Glasa Slovenije je objavilo v svoji 102. številki, 17.7.1997, veliko naročniško akcijo "Mladi iščejo naročnike". V Avstraliji je največ naročnikov zbral mladi Melbournčan David Muršec in si s tem prislužil brezplačno povratno letalsko vozovnico do Slovenije. David je obiskal svoje sorodnike, ki so ga popeljali po domovini njegovih staršev od Obale do Postojne, Maribora in mariborskega Pohorja. Kako se je imel je razvidno iz njegovega pisma in fotografij, str.15. V uredništvu Glasa Slovenije smo veseli, da smo na tak način, skupaj s slovensko potovalno agencijo Gregorič iz Melbournea in Lauda Air (pri tem nam je seveda največ pomagal Ivo Leber iz Melbournea), omogočili pripadniku naše druge generacije obisk prelepe Slovenije.

Fotografija: David je obiskal tudi patra Nika Žvoklja, ki pošilja avstralskim Slovincem lepe pozdrave

Mlada Marie Pisotek s svojim modnim designom v National Gallery of Victoria

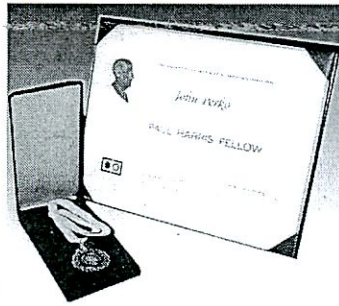

MELBOURNE /DRAGA GELT/ - Dijakinja viktorijske srednje šole Marie Pisotek (hčerka znane slovenske rojakinje in učiteljice Magde Pisotek) si je lani za končni izpit izbrala modno oblikovanje, opredelila pa se je za "contour fashion" - za visoko modo. Njena obleka je bila izbrana za razstavo CATwalk, ki bo 21. marca letos v National Gallery of Victoria.

Model bo na ogled od 11.00 do 16.00 ure.

Na fotografiji: model obleka v stilu "contour fashion", s katero se bo melbournški javnosti predstavila dijakinja Marie Pišotek

Medalja in priznanje Rotary Cluba Janezu Perku

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV - SAS/

Naš rojak, podjetnik Janez Perko je 15 let član Rotary Cluba, ki ima po svetu okoli dva milijona članov. Rotary Club v North Sydneyu, kjer je gospod Perko včlanjen, je nastal leta 1928 in vsako leto podeljuje medalje oziroma priznanja svojim uglednim članom.

Lansko leto je bilo moč najti med dobitniki tega visokega rotarijskega odlikovanja tudi avstralskega prvega ministra Johna Howarda. Letos pa je bil dobitnik medalje in

Blue Mountains - Mt. Milena, 1998 - Janez Perko (desno) v pogovoru z gospodom Fretzejem in urednico Glasa Slovenije

posebnega priznanja Paul Harris Fellow (Amerikanec - ustanovitelj Rotary Clubov) med drugimi tudi 76-letni Janez Perko. Žal so mu priznanje morali izročiti v bolnišnici, saj je gospod Perko težko bolan. Janez Perko je prišel v Avstralijo leta 1950. Potem ko se je oprjel raznih težaških del, se je od skladiščnika in lastnika delikatese, povzpel tja kjer je danes: je lastnik petih gradbenih podjetij Perko Investment Pty Ltd. Janez Perko ima sina Marka - v Sydneyu znanega ortopeda, ki je postal doktor že pri svojih dvaindvajsetih letih, hčerko Silvo - vodilno steverdoso pri Quantasu in tri vnuke.

Umrla je sestra Ema Pivk

Foto: F.A.

MELBOURNE /GLAS SLOVENIJE, STANKA GREGORIČ/ - V petek, 5. februarja 1999, je v Melbourneu v Domu Matere Romane umrla sestra Ema Pivk.

Dolgih sedemindvajset let je skrbela za slovenske duhovnike in druge pomoči potrebne v Verskem središču Kew. Za vse melbournske Slovence, ki so prihajali s sestrom Emo v stik je bila več kot le častna sestra. Bila je del njihove vsakdanjosti, njihovih aktivnosti, bila jim je v pomoč kjerkoli in kadar koli so jo potrebovali, pa najsi je to bilo v zgodnjih jutranjih urah ali že krepko po polnoči... bila je tam z njej značilnim nasmeškom, s prijazno besedo, s toplim čajem in prigrizkom. Tudi ob osamosvajanju Slovenije in ob vseh projektih in akcijah, ki jih je tiste čase pripravljval Slovenski narodni svet Viktorije je sestra Ema odigrala pomembno vlogo in prav zato ji je ta organizacija dodelila častno članstvo. Prav gotovo ni rojaka, ki je ne bi ohranil v najlepšem spominu.

Naj počiva v miru!
Več o sestri Emi na str.4

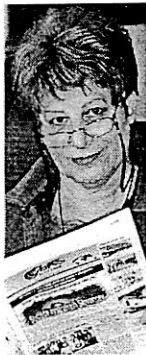
V tej številki še:

Hrušički fantje prihajajo v Avstralijo
str. 10

Predstavitev učbenika
Učimo se slovensko drugi in tretji del avtoric Drage Gelt, Magde Pišotek in Marije Penca iz Melbournea
str. 12 in 13

V Melbourneu ustanovljen
Historični arhiv Slovencev v Avstraliji - HASA
str. 14

Pogovor z Marjanom Šrimpfom, urednikom informativnega programa TV Slovenija, studio Maribor
str. 16 in 17

Slovenija danes

Z letošnje Prešernove proslave
v Ljubljani - Iz govora lanskoletne
Prešernove nagrajenke
Mete Hočevar

- Umetnik umre, umetnina nikoli. Čas ji ne pride blizu. Lahko se nam za nekaj časa potuhne, ali pa jo potuhnejo, potem pa spet vedno znova zažari v različnih časovnih svetlobah in z različnimi pomeni. Z umetnino je tako kot z domovino: čas jima ne pride blizu.

- Umetnina postaja edina prepoznavna stvar v tem uniformiranem svetu lažnih dotikov. Zaradi umetnin, ki nastajajo v naši preteklosti, zaradi tistih, ki nastajajo danes, se lahko prepoznamo zdaj in tukaj. V današnjem vsesplošnem šablonsko urejenem svetu obrazcev, birokratskih nabuhlosti in kričeče embalaže, ki slabo zakriva ničevost trošenja in bedo duha, je umetnost edina, ki nas označuje in omogoča preživetje kot narodu.

- Umetnina ne potrebuje države. Umetnost je neprimerljivo starejša in častitlivejša od vsakršne države. Umetnost je tako stara kot domovina.

Prejšnje države me je bilo včasih strah. Te me je včasih malo sram.

- Kar naprej se preštevamo v upanju, da nas je mogoče le malo več, pa nam nikakor ne uspe doseči magične številke dveh milijonov. Premajhni smo, da bi naselili nekaj ulic kakšnega svetovnega velemera.

Državna administracija nam s pomočjo preizkušenih obrazcev o številu prebivalcev na posamezno kulturno institucijo zagotavlja, da imamo preveč orkestrrov, preveč pisateljev, preveč gledališč, preveč glasbenikov, preveč slikarjev, itd. Kakšno razkošje: imeti preveč umetnosti! Potem sama brskam naprej in izbrskam podatek, ki ugotavlja, da je država še smiselna, če ima vsaj osem milijonov prebivalcev. Kakšno razkošje, imeti svojo državo! Kakšno razkošje, biti majhen narod. Kakšno razkošje, imeti svojo umetnost!

Ko sem najdalj od doma, sem po svoje najbolj doma. V tem svojem novem razkošju, razkošju izbire začutim: Če bomo dovolj počasni, bomo tekli zadnji, odločilni krog skupaj z zmagovalcem. Naš prostor je majhen prostor, kjer kar naprej srečujemo sami sebe. Naša država iz primerne razdalje izgleda kot kakšna vas na meji. To samo po sebi še ni nič narobe, ne, je celo simpatično, prijetno in izjemno. Pač vsake toliko časa odpreš vrata in malo prezračiš. Vprašljivo postane tisti trenutek, ko iz svoje majhnosti napravimo nacionalni problem, ko vsi rinemo v isti hlev in celo obtožujemo tistega, ki si izbere kakšen drug hlev. Tu si potem ustvarimo toplo, a zatoholo vzdušje, kjer zmanjkujeta kisika, kjer se nenehno ukvarjamo sami s seboj, fantaziramo o nacionalnih substancah, o odmrlih delih narodovega telesa, mimogrede si še sami odrežemo kakšen sicer še kar zdrav organ, da začutimo slast bolečine in se med seboj na smrt sovražimo. Potem vse to znova in znova poslušamo in beremo v medijih. Tistega, ki v tem ne vidi največjega problema narodovega obstoja, proglasimo za odpadnika. In krog je zaprt. Raje kot čestitke si pošiljamo sožalja. Najraje se srečujemo na pogrebi, zadušnicah in na obletnicah smrti. Taki smo.

Zanimiv komentar Mete Hočevar - namesto mojega!

Vaša Stanka

P. S. Spoštovane bralke, dragi bralci!

Zaradi spleta okoliščin vam tokrat ponovno pošiljamo dvojno številko Glasa Slovenije, v kateri boste našli veliko, veliko informacij in zanimivega branja. Namesto dvanajstih strani se je časopis sprva razširil na šestnajst... informacije pa so še kar "deževale"; dodajali smo nove tekste, jih premikali iz ene strani na drugo... in v končnem seštevku smo našli dvajset strani - in tudi čas nam je "pobegnil"... ja, veliko dela je bilo! S.G.

Uredništvo

In Slovenija v Prešernovem času

Prešernova deželica pod Karavankami in Julijskimi Alpami s Triglavom, v trikotniku med Radovljico, Begunjami in Žirovnico je bila znana že v pradavnih obdobjih. V Prešernovem času so na njej kar dobro živeli in sloveli po pridnosti in želji po znanju in šolanju svojih otrok ne le v Ljubljani, temveč tudi na najvišjih šolah zunaj slovenskih meja. Tako se jih je kar veliko za vselej vpisalo v slovensko zgodovino. Od Janeza Krstnika, Prešerna, prek Antona Tomaža Linharta pa Janeza Jalna, Franceta S. Finžgarja, Antona Janše, Jakoba Aljaža, Matije Čopa in drugih. Tako je znani duhovnik in prešerno-slovec Tomo Zupan že leta 1912, ko so v brezniški cerkvi odkrivali skulpturo škofu Janezu Zlatoustu Pogačarju, v pridigi naštel 120 znanih izobrazjenih mož po Prešernovem rojstvu in se obrnil proti Ljubljani in izzivalno vprašal, ali tudi ona lahko navede "toliko svojih mož in v taki vrsti" kot mala Breznica, ki šteje komaj nekaj nad 1500 duš.

Slovenska maketa avstralske ladje

Replika ladje Bounty v sydneyem pristanišču Maketo izdelal Janez Mihovec iz Medvod

SYDNEY/GLAS SLOVENIJE, DELO/-
Več deset tisoč obiskovalcev si je na Dan Avstralije, 26. januarja, ogledalo repliko znamenite ladje Bounty, eno prvih, ki je pred dvema stoletjema iz Anglije priplula v Avstralijo. V zgodovino je prišla kot ladja, na kateri se je zgodil najslavnejši upor vseh časov, zato ne preseneča, da še vedno navdihuje filmske ustvarjalce.

Bounty je bil dolg 21,5 metrov, širok 7,4 metra. Ko so jo 23. decembra 1787 pod poveljstvom kapitana Williama Bligha poslali na morje, ni nihče niti slutil, da se bo na njej zgodil zgodovinski upor. Usoda upornikov z Bountytja je bila razjasnjena šele 18 let kasneje, po zaslugi neke ameriške kitolovke. Po uporu na ladji je Bligh svojo posadko in del lojalnih mornarjev v majhnem odprtem čolnu varno pripeljal na otok Timor. Uporniki pa so se v strahu pred kaznijo vrnili na Tahiti, kjer so vkrkali nekaj domačinov in odpuli v iskanje primerne kraja. Izkrkali so se na otok Pitcairn, okoli 500 kilometrov od najbližje človeške naselbine. Dve leti po tem je tam izbruhnil med prišleki in polinezijskimi domačini spopad in pokol. Kakih 50 potomcev upornih mornarjev in Tahitijcev še danes živi na tem otočku.

Ladja s tako zgodovino je tudi za maketarje prava vaba. Pritegnila je tudi Janeza Mihovca iz Medvod. Izdelal je maketo jadrnice (slika spodaj) dolgo 150 centimetrov. Za izdelavo je potreboval kakih 800 ur

Tudi to je

Avstralija

*Snowy Scheme: after 50 years -
Australia's biggest reunion*

Fifty years after the first blasting shot was detonated, the men and women who built the Snowy Mountains Hydro-electric Scheme are coming back. The 100 000 people who built the Scheme over 25 years between 1949 and 1974 have been invited to what could be Australia's biggest reunion. The reunion, to be held at Lake Jindabyne on Sunday 17 October, will mark the 50th Anniversary of the start of the Snowy Mountains Scheme. More than 4,400 people have already told the Snowy Mountains Hydro-electric Authority that they will be there.

Australia's social historians, politicians and business leaders all agree that those 100 000 people made up a pioneering army that not only created one of the world's greatest engineering feats, but showed the world how a multicultural workforce could perform. Two thirds of the workforce came from over 30 countries - mostly in the 1950s and 60s and mostly from war torn Europe.

The Snowy Mountains Scheme diverts water for irrigation west to the Murray and Murrumbidgee River systems and produces clean, renewable electricity for south-eastern Australia. It features 16 major dams, seven power stations (two of them underground), 145km of interconnected tunnels and 80km of aqueducts. The Scheme cost \$1 billion to build - if it was built today it would cost \$5 billion.

It is the water of the Snowy Mountains Scheme that helps grow much of Australia's food in the Murray-Darling Basin, and protects the Murray and Murrumbidgee communities in NSW, Victoria and South Australia from drought. It also lights up the mornings and the evening rush hours in Sydney, Melbourne and Canberra.

Because hydro-electric power can be 'turned on' almost instantly, the Snowy Scheme provides the quick response power to NSW, Victoria, the ACT and South Australia during peak demand.

In Sydney and Melbourne when you turn on the toaster in the morning, you are effectively turning on the Snowy Mountains Scheme power because it supplies the peak demand electricity for both cities.

Farming communities in the Murray and Murrumbidgee irrigation systems get the benefit of the water flows controlled by the Scheme.

When you buckle up your car's seat belt you're connecting with the Snowy Mountains Scheme because in the 1960s the Scheme was the first organisation to make wearing seat belts compulsory in all road vehicles - years ahead of public safety requirements.

Miners from the iron ore and bauxite mines of Western Australia to the coal mines of Queensland owe some of their systems and technology to the engineering systems and the practices developed on the Snowy Mountains Scheme.

The Snowy Mountains Scheme is not just an icon - although the American Society of Civil Engineers has rated it as one of the seven civil engineering wonders of the world - but a real live working model of Australian achievement.

Engineering - While the Snowy Mountains Scheme is regarded internationally as an engineering masterpiece, this masterpiece is in better shape now than it was when it was completed in 1974. While the Scheme has won its share of awards and recognition for engineering excellence in the past, it is still winning awards in 1998 for maintenance management. The tradition of excellence established in the construction continues through maintenance and planned refurbishments. The Scheme's infrastructure has been kept in peak condition and uses new technology (like advanced computer controls) which means that it will provide water and energy well into the 21st century and beyond.

For further information or to arrange an interview contact Angela Fiumara, Snowy Mountains Hydro-electric Authority, on 02 6453 2205

Glas Slovenije in internetovo Stičišče avstralskih Slovencev bosta pripravila video in foto dokumentacijo o delu in življenju Slovencev na projektu Snowy Mountains Scheme.

K sodelovanje pri projektu bodo povabljeni posamezniki, slovenski mediji, društva in verska središča ter avtor nove knjige "The Snowy - Cradle of a New Australia" Ivan Kobal. Določeni pogovori z Snowy Mountains Authority in s sponzorji že potekajo.

*From the Upper Yarra
Guardian Mail
Vintage gift
from Slovenia*

MELBOURNE - A cutting from what is believed to be the world's oldest grape vine may one day produce grapes in the Yarra Valley's fertile soil according to Yarra Ranges deputy mayor councillor Leslie Wood. Cr Wood said a suggestion of the unique gift came from a recent tour of Yarra Ranges Shire by a group of 45 winegrowers from the university city of Maribor in Slovenia. Cr Wood and tour host, kallista businessman and president of the Slovenian Business Association, Vinko Rizmal, accompanied the overseas group on their tour of the shire.

"They were most impressed with the Yarra Valley because they saw many similarities to their own country", Cr Wood said. Mr Rizmal, an Australian resident for the past 27 years, was inspired to foster a relationship between his adoptive home and his birthplace of Maribor in Slovenia following a recent visit to the old country. "The city also hosts one of the largest agricultural and food industry fairs in Europe with exhibitors from all around the world and over a quarter of a million people going through," Mr Rizmal said. He is excited at the prospect food and wine producers of the shire could be part of the fair, exhibiting local food and wine to a huge world market. Mr Rizmal believes there are great opportunities for cross industry and cultural ties which could start with the planting of a cutting of what he described as 'the oldest wine tree in the world'.

"Slovenia is a small country but Slovenians are fanatical tourists and will be trying even more (after the tour) to visit the dream place down under," he said.

*Article supplied by
Mr. Z. Tavcar*

*From the
"Fairfield Champion"
By Lynette Eyb
Move to give club more
public appeal*

SYDNEY - Fairfield United has a new home for the 1999 season.

The rugby league club - one of the district's most respected and successful - will come under St. Johns Park Community Club banner (G.S. edit.: that is Triglav Club Sydney).

The move is in line with St. Johns Park's efforts to make itself more appealing to a broader cross-section of the local community.

Fairfield United's move to St. Johns Park follows a similar deal that last year saw the Hotspurs Sports Club join forces with St. Johns Park.

It is understud St. Johns Park is also looking to bring local cricket and netball clubs under the Hotspurs sporting banner.

St. Johns Park chief executive officer Dominik Smuk said signing established clubs was seen as a way of fast-tracking sporting ventures at St. Johns Park.

"It's a win-win situation," he said.

"They're helping us to grow our members and get our kids on the field and we're helping them to grow by providing them with facilities.

Mr. Smuk said the expansion of the club's sporting programs would make St. Johns Park more appealing to people of all ages.

"As a community club we have a responsibility to help our local area and a strong sporting coverage is essential," he said.

"Our image is that of a friendly, family club and we want to give something to the boys and girls (who) are part of the family atmosphere."

However, Mr. Smuk said joint ventures would not rob established clubs of their tradition.

"When Hotspurs came to us they were an established group with a recognisable mascot (the Fighting Rooster) and the black and white club colours they have used for a generation", he said.

"Fairfield United are equally well known throughout the district as the Magpies and they too have a familiar black and white strip and this is how it will continue to be."

Objave

LITERARNI RAZPIS SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

Sodeč po poročilih mednarodnih ustanov in po odmevih po tujih obcih se zdi, da Slovenija v zadnjem času čedalje bolj izgublja ugled v svetu. Tudi doma čedalje več ljudi čuti, da je v naši deželi na številnih življenjskih področjih nekaj zelo narobe.

Svetovni slovenski kongres zato razpisuje literarni natečaj za izvorni esej na temo:

"KAJ BI BILO TREBA NAREEDITI, DA BI BILI RESNIČNO PONOSNI NA SLOVENIJO?"

Rokopise je treba poslati **DO 31. MARCA 1999**, v dveh čitljivo pretipkanih izvodih (formata A4) na naslov:

**SVETOVNI SLOVENSKEGA KONGRESA,
CANKARJEVA 1/IV, 1000 LJUBLJANA**

Esej naj bo napisan v slovenščini, dolg pet do deset natipkanih strani. Natečaja se lahko udeležijo diplomski in podiplomski študentje iz Slovenije in tujine.

Za najboljše eseje bo SSK podelil nagrade in sicer:

1. nagrado v višini 1000 USD
2. nagrado v višini 500 USD
3. nagrado v višini 100 USD

in deset knjižnih nagrad.

Denar za nagrade so darovali člani Kongresa.

Izid nagrad bo razglašen na javni prireditvi. Nagrajena dela bodo objavljena v Glasilu SSK ter v slovenskem časopisju doma in po svetu.

SREČANJE SLOVENSKEGA GOSPODARSTVENIKOV PO SVETU

Po uspehu letošnjega srečanja slovenskih zdravnikov, so Slovenci, ki živijo in delajo v tujini, pokazali za tako obliko sodelovanja veliko zanimanje. S tem se je pokazala obojestranska korist takih snidenj.

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa je dala pobudo, da se v jeseni 1999 organizira srečanje, na katerega bi povabili podjetnike in druge gospodarstvenike slovenskega rodu iz tujine. Poleg navezave stike poznanstev ter morebitnih sodelovanj, bo to tudi priložnost za udeležence, posredno preko njih pa še za druge po svetu, za neposredni pregled o možnostih domačega gospodarstva.

Za organiziranje srečanja slovenskih gospodarstvenikov iz tujne smo se odločili iz več namenov:

- poiskati stične točke na strokovnem področju;
- izmenjava gospodarskih in poslovnih izkušenj, ki jih imajo Slovenci doma in po svetu;
- vzpodbujanje možnosti nadaljenje mednarodne trgovske izmenjave in vključevanje slovenskega gospodarstva tudi preko slovenskih podjetnikov po svetu;
- prikazati možnost vključevanja Slovencev po svetu v neposreden razvoj slovenskega gospodarstva;

PROGRAMSKA ZASNOVA SREČANJA

Načrtujemo tridnevno srečanje v obliki predavanj in okroglih miz. Posebno pozornost bomo namenili *predstavitvi gospodarskih dejavnosti Slovencev po svetu*. V okviru tega bi pripravili poseben razstavniki - sejmski prostor, kjer bi se udeleženci predstavili na različne načine (z izdelki, diapozitivi in drugim propagandnim gradivom). Program bomo popestrili z obiskom in predstavitvijo nekaterih uspešnih slovenskih podjetij.

Svetovni slovenski kongres začenja posvetovalne stike o vsebini in izdelavi konkretnega programa. Zato prosimo vse zainteresirane, da nam pošljejo svoje predloge in pobude, kakor tudi naslov udeležencev na naše tajništvo:

SSK, CANKARJEVA 1/IV, 1000 LJUBLJANA,

TELEFON 061/126 33 26, FAKS 061/222 125,

E-MAIL : ssk.up@eunet.si

NOVOST

Asteroid, imenovan Slovenija

LJUBLJANA /DELOFAK/ - Od konca letošnjega januarja ima tudi Slovenija svoj asteroid. Slovenski astronomi Herman Mikuž, Bojan Dintinjana, Stane Matičič in dr. Jure Skvarč so ga odkrili 23. avgusta 1998 v observatoriju na Črnem Vrhu, dobil pa je zaporedno številko 9674. Na predlog odkriteljev mu je nedavno komisija za poimenovanje malih teles v osončju, ki deluje pri Mednarodni astronomski zvezi, podelila ime Slovenija.

Nova knjiga

Lev Detela "Jantarska zveza"

/MARJAN TOMŠIČ, IVANKA ŠKOF/ - Novi roman slovenskega pisatelja Leva Detela, ki živi na Dunaju, slikovito pripoveduje o sloviti jantarski poti, o trgovcih, ki so se odpravili na to potovanje iz Benetk do Vzhodnega morja in o ljudstvih, s katerimi so se srečevali. To je tudi roman o ljubezni med trgovcem Žarnom iz naših krajev in mladenko Deveno z Jantarske obale na severu Evrope.

Pisatelj in pesnik Lev Detela se je rodil leta 1939 v Mariboru, mladost pa je preživel v Ljubljani. V Ljubljani in na Dunaju - kamor je iz političnih razlogov emigriral leta 1960 - je študiral slovensko filologijo in umetnostno zgodovino. Od leta 1971 je avstrijski državljani in deluje kot svobodni književnik.

Odšla je
sestra
Ema Pivk

MELBOURNE / P.METOD OGOREVC/ - S. Ema Pivk, je umrla v Domu Matere Romane, v petek, 5. februarja 1999, malo pred šestimi uro zjutraj. Rožni venec zanjo je bil v torek, 9. februarja, pogrebna maša pa v sredo, 10. februarja.

Sestra Ema je bila rojena 15.6.1915 v Gorici in je pri krstu dobila ime Ivanka. Njena mama Marija Pivk je bila rojena v Hotedrščici. Ivanka je otroštvo preživela pri različnih družinah v Mali Loki pri Ihanu in v Šmarjah pri Jelšah.

1.12.1939 je v Slovenski Bistrici vstopila v red Frančiškank Brezmadežnega spočetja. Večne zaobljube je položila 7. novembra 1946. leta. Težka povojna leta je preživela v Črnečah pri Dravogradu. Leta 1948 je oblast v Sloveniji vse samostane nacionalizirala in prepovedala samostansko življenje. Sestra Ema je kakor po čudežu lahko ostala v tem kraju. Pomagala je v župnišču, vodila gospodinjstvo v družini, ki je ostala brez matere. Še danes se je ljudje v tem kraju s hvaležnostjo spominjo.

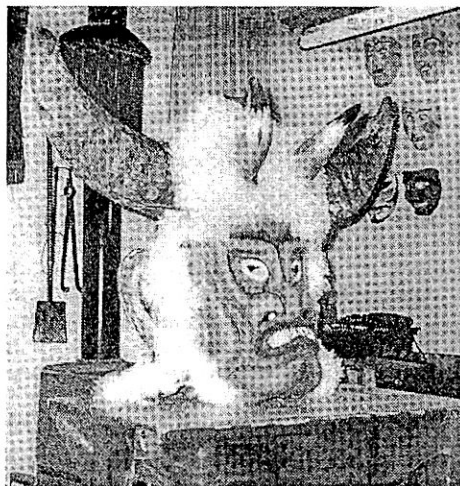
Ko je umrla, so ji v zadnje slovo zapeli zvonovi župnijske cerkve sv. Andreja v Črnečah in na podružniški cerkvi sv. Križa, ki so jo nekdanje sestre krasile in čistile. V Avstralijo je prišla z drugimi sestrami 3. aprila leta 1966. Šestindvajset let je bila skrbna gospodinja za patre in fante in je z vedro prijaznostjo postregla tudi vsakemu, ki se je oglasil v veliki kuhinji Baragovega doma. Pol leta za drugimi sestrami, ki so šle nazaj v Slovenijo 1992., je iz Avstralije odšla tudi sestra Ema, potem pa na vabilo p. Bazilija prišla na obisk konec leta 1996. Ob tem obisku je morala na operacijo, aprila 1997 pa so jo sprejeli v Dom matere Romane. V domu se je hitro zivila, osebe doma pa jo je imelo rado, saj je bila vedra in potrpežljiva. Sredi novembra jo je obiskala provincialka sestra Marija Kadiš, že nekaj mesecev prej pa je zdravniški pregled spet pokazal širjenje metastaz. Letos januarja je bila dva tedna v bolnici Peter MacCallum Cancer Institut, kjer so ji predvsem olajšali bolečine napredujoče bolezni. Naši rojaki so v tem času dežurali pri njej noč in dan. Vodstvo in osebe Doma matere Romane se je požrtvovalno zavzelo in pripravilo vse potrebno za to, da iz bolnice ni šla v hospic za umirajoče, temveč je prišla nazaj v dom.

Novice

Pustno razpoloženje po vsej Sloveniji

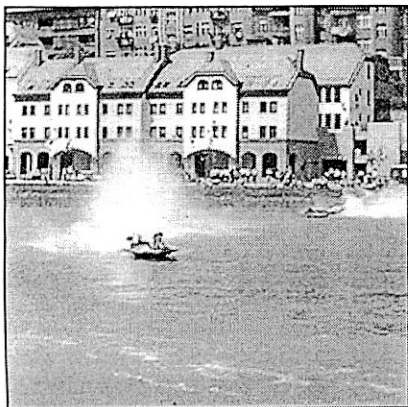
/DELOFAX, PRIMORSKE NOVICE/-

Za pusta so se sprostiti stari in mladi. V središču Cerknice so imeli tradicionalni pustni karneval. Na čelu pisanega sprevoda v katerem se je zvrstilo 600 mask, so bili tudi konjeniki, ki jim je sledilo več pihaknih godb s skupinami mažoretk. Prišli so tudi kobilica z Martinom Krpanom, družina Hribcev pa več kot tri metre visok hudič s polhi, manjkalo ni niti butalsko ljudstvo z županom na čelu, ki je letos prvič pripeljalo več kot pet mewartov dolgega, tolstega ježa. Najiminitnejše šeme severne Primorske, cerkljanski lavfarji so se predstavili pred hotelom. Prišli so ta star in ta stara, kosmati Lamat, goposd in gospa, ta liparjest, ta ličnaten, ta kožuhašt in vsi ostali. Tudi na ulicah starega Ptuja je bil tradicionalni sprevod, medtem ko je kurentovanje trajalo ves teden. V Mozirju je bilo "ofiranje", v Litiji ter drugod pa različne pustne parade. V Kanalu so v gostilni Križnič že januarja odprli razstavo morščanskih pustnih mask Branka Drekonje. Na ogled so bile fotografije, video posnetki in rekviziti prejšnjih pustnih sprevodov, ki so bili parodija na aktualne politične in družbene dogodke. Prvo tako masko so izdelali leta 1985 s podobo takratne znamenite politične osebnosti.

Maribor bo dobil luško kapitanijo

MARIBOR /DELO/ - Tudi v Sloveniji se podobno kot v Evropi stopnjuje zanimanje za rečni promet. Pripravljajo tudi zakonodajo o rečni plovbi. Te dni pa je bila v Mariboru petdnevna konferenca o Dravi, ki jo je pripravilo ministristvo za promet in zveze skupaj s Centralno komisijo za plovbo po Renu. Sestal se je tudi pripravljalni odbor za konvencijo o prevoznih pogodbah za promet po celinskih vodah, ki jo bodo sklenile evropske države na pobudo CCNR, donavske komisije in evropske komisije OZN. To je bil zadnji sestanek pred sklicem diplomatske konference, ki naj bi bila konec tega leta ali v začetku prihodnjega, mariborski župan Boris Sovič upa, da bo prav v Mariboru, konvencija pa bi se imenovala mariborska. Tokratnega srečanja se je udeležilo več kot 30 strokovnjakov iz petnajstih držav.

"Slovenska gostilna" blagovna znamka

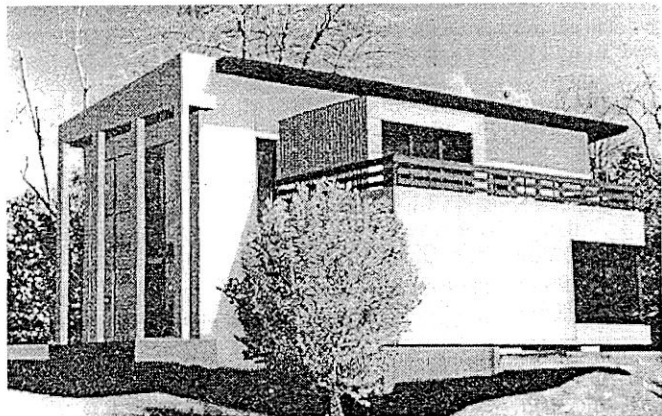
/NOVI GLAS/- V tujini nikjer ni predstavljena oz. razpoznavna slovenska gostilna, ki ima svoje značilnosti. Tudi če se kakšen gostinski lokal imenuje slovenski, ne predstavlja prepoznavnosti slovenske države, posameznih območij in kulture. Zato bodo v kratkem začeli uvajati model "slovenska gostilna", ki naj bi prispeval k promociji turizma. Slovenska gostilna naj bi predstavljala sintezo kulinaričnega, družabnega in duhovnega ustvarjanja. Projekt bodo začeli uresničevati po podpisu slovenske listine, kar se bo zgodilo v kratkem. Med podpisniki bodo znane osebnosti iz političnega, javnega in kulturnega življenja kot n.pr. predsednik Milan Kučan in drugi. V skladu z zamisljo o Slovenski gostilni kot posebni blagovni znamki je znana slovenska gostinka Katja Kavčič, lastnica gostišča Pri Lojzetu v dvorcu Zemono. Na sliki desno Avsenikova gostilna v Begunjah

Bi želeli kupiti hišo ali poslovni prostor?

LJUBLJANA /SLOVENSKE BRAZDE/-
- Na robu mestnega jedra v Ljubljani, 15 minut hoje od glavne ljubljanske tržnice gradijo ob Ljubljani stanovanjsko soosko "Nove Poljane"; stanovanja so velika od 68 do 137 kvadratnih metrov
- V Grosuplju so pričeli z gradnjo kompleksa osmih različno velikih trgovsko - obrtno poslovnih objektov, v katerih so mogoče različne dejavnosti.

Vse informacije pri IMAS d.d.
Dunajska 56, Ljubljana,
telefon: 61-1733 366
ali 1733 329

V senci stoletnih hrastov na lokaciji Brdo - Vrhovci gradijo sedem reprezentančnih individualnih hiš, velikih od 250 do 330 kvadratnih metrov. Hiše bodo zgrajene na parcelah od 500 do 1500 kvadratnih metrov.

Peticija za spremembo meje s Hrvaško

KOPER, PIRAN /STA/ - Zaradi nezadovoljstva z "neodločno" slovensko diplomacijo v pogovorih s Hrvaško glede istrskega dela meje na kopnem in morju je Civilno društvo Slovenije za mejo v Istri zbiralo podpise "v znak podpore slovenskim interesom". V Piranu, Kopru in Ljubljani so jih že zbrali veliko. Društvo pričakuje da naj bi jih zbrali 40.000, nad katerimi slovenska vlada in pogajalska skupina ne bosta mogli odmahniti z roko. S podpisi Društvo zahteva neposreden dostop iz slovenskega teritorialnega morja do mednarodnih voda Jadrana ter polno suverenost nad celovitim Piranskim zalivom brez tajnih pogajanj o meji.

Okrogla miza o meji v Istri

LJUBLJANA /STA/ - Svetovni slovenski kongres in Slovenska konferenca SSK sta pripravila okroglo mizo v ciklu Izza kongresa z naslovom Meja v Istri med argumenti in agresivnostjo. Udeležili so se je zgodovinarica iz Pokrajinskega arhiva v Kopru dr. Duša Krnelj-Umek, akd. kipar Janez Lenassi in prof. Frane Goljevšček. Pogovor je vodil Danijel Starman, predsednik Slovenske konference SSK.

Na priprave v Avstralijo

LJUBLJANA, CANBERRA /DEMOKRACIJA/ - Plavalci ljubljanske Ilirije Peter Mankoč, Matic Lipovž in Borut Poje, so prispeli na dvomesečne priprave v Avstralijo. Poglavitni cilj je priprava na aprilsko SP v kratkih bazenih v Hongkongu. Najprej bodo trenirali v Canberri, v centru ruskega strokovnjaka Genadija Toreckija, kjer se že več mesecev pripravlja Metka Šparavec. Po 11. marcu naj bi se preselili v Brisbane, pridružili pa se jim bodo tudi drugi slovenski udeleženci svetovnega prvenstva v Hongkongu, in sicer Alenka in Nataša Kejžar, Urša Slapšak, Tanja Blatnik (vse Radovljica Park hotel Bled), Urška Roš (Marinec Neptun Celje), Blaž Medvešček (Branik Maribor), Emir Tahirovič (Ljubljana) in Marko Milenkovič (Radovljica Park hotel Bled). Slovenski plavalci bodo v Hongkong potovali neposredno iz Avstralije, pred tem pa bodo poskušali nastopiti v Avstraliji na tekmi ali dveh. Zato je odločitev nekaterih, da plavalci tako hitro odpotujejo na sklepne priprave v Avstralijo, zelo umestna, hkrati pa slovenski plavalci že iščejo ustrezen kraj, kjer naj bi se leta 2000 pripravljali na olimpijske igre v Sydneyu, da bi se izognili slabim razmeram, kot so jim imeli pred igrami v Atlanti.

Novice

Državni zbor RS odstavil notranjega ministra Mirka Bandlja

Ljubljana /DELOFAX, STA/ - V torek, 16. februarja je Državni zbor RS odstavil notranjega ministra Mirka Bandlja, člana Podobnikove Ljudske stranke (SLS). Bo tudi to vzrok da se bo zamajala koalicijska Drnovškova LDS in Podobnikove SLS?

Drnovškov načrt za zamenjavo ministrov

Ljubljana /DELOFAX/ - Predsednik vlade Janez Drnovšek naj bi zaradi razmer v vladi in koaliciji ter zaradi slabega dela nekaterih ministrov načrtoval kadrovske prenoje vlade. Predvidoma naj bi zamenjal vsaj štiri ministre. Prvi minister, ki ga je hotel že sam zamenjati je bil Mirko Bandelj, minister za notranje zadeve, okoli katerega se je zadnje dni spletlo veliko govoric in hrupa zaradi "afere Holmec in Vič", pri kateri naj bi bila Bandljeva vloga še vedno nejasna; toda s položaja notranjega ministra so ga že prej odstavili poslanci v Državnem zboru.

Drugi minister, ki naj bi zapustil svoj položaj je Metod Dragonja, minister za gospodarske dejavnosti, ker naj bi zelo slabo obvladoval svoj resor. Tomaž Marušič, minister za pravosodje, naj bi bil tretji. Predsednik vlade naj bi bil nezadovoljen tudi z njegovim delom: In še eden minister iz Podobnikove Slovenske ljudske stranke (SLS) s katero je Drnovškova Liberalna demokracija (LDS) nezadovoljna, to je Marjan Jereb, minister za zdravstvo. Slednji naj bi bil odgovoren za zelo slabo stanje slovenskega zdravstvenega sistema. Na seznamu, na podlagi katerega naj bi bila izvedena prenova vlade, pa naj bi bil tudi minister za zunanje zadeve Boris Frlec. Tudi z njegovim delom naj ne bi bil zadovoljen Drnovšek. Frlec je bil odgovoren za nekaj hudih napak slovenske diplomacije, med drugim tudi za podpis mirovnega sporazuma, ki je spravil v težave slovensko delegacijo ob obisku pri predsedniku ZDA Billu Clintonu. Ob predlogu za zamenjavo ministrov pa naj bi Drnovšek tudi predlagal nekaterim parlamentarnim strankam, naj se vključijo v koalicijsko in prevzamejo kakšnega od izpraznjenih položajev. Ali načrtuje Drnovšek tudi preklic koalicijske pogodbe? To za zdaj še ni znano. Zagotovo pa je njegova odločitev povezana z ravnanjem koalicijskih partnerjev v zadnjem času.

Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada za leto 1999

Ljubljana /NAŠA SLOVENIJA/ - Prešernovo nagrado za leto 1999 sta prejela Alojz Srebotnjak za življensko delo z utemeljitvijo, da je "glasba, ki jo je skozi petintrideset let ustvarjal nastajala kot sad navdih in razmišljujočega odnosa do tonskega okolja" in pesnik Tomaž Salamun z utemeljitvijo, da se "njegovo bogato in plodno pesniško potovanje dogaja v risu osupljive kondicije in vulkanske energije; njegov ustvarjalni opus se kaže kot slavje svlobe, miline, nežnosti, življenske radosti..." Nagrade Prešernovega sklada so prejeli: basbaritonist Marko Fink in pianistka Nataša Valant za komorne dosežke; Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije za koncertne dosežke v zadnjih dveh letih; slikar Živko Marušič za retrospektivno razstavo v Moderni galeriji; pisatelj Jani Virk za prozno zbirko Pogled na Tyego Brache in videoumetnik Andrej Zdravič za video V steklu reke.

Slovensko-srbski gospodarski klub

Beograd /DELOFAX/ - V Beogradu so pred kratkim ustanovili in pri zveznem pravosodnem ministru registrirali Klub srbsko-slovenskih gospodarstvenikov. Člani kluba lahko postanejo tudi slovenska podjetja. Balkan Consulting pa ima v Ljubljani že svoj naslov oziroma urad.

Novica iz Vatikana: Papež Janez Pavel II. septembra v Mariboru

Rim, Ljubljana /DELOFAX/ - Vatikanski uradni glasnik Joaquin Navarro Valls je sporočil: 19. septembra bo Sveti oče v Mariboru razglasil Antona Martina Slomška za blaženega. Papež se ob svojem drugem obisku Slovenije ne bo srečal s predstavniki slovenske škofovske konference, pa tudi običajnih državnih pogovorov ne bo, čeprav bodo predstavniki slovenske oblasti navzoči, tako kot zahteva državni protokol.

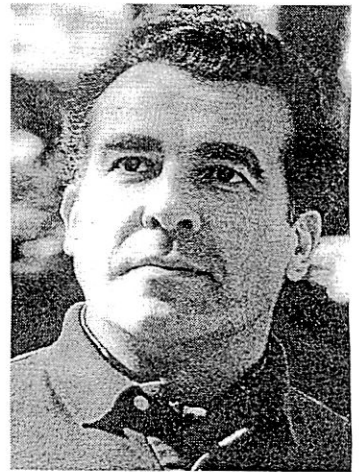
Po indeksu zrelosti Slovenija navzdol

Dunaj /DELOFAX/ - Z aktualnim političnim poudarkom je bila na Dunaju predstavljena primerjalna študija o pripravljenosti držav, ki se želijo pridružiti Evropski uniji (EU). Veliko negativno preseženje je Slovenija, saj je po merilih, ki jih uporabljajo pri merjenju "zrelosti" za vstop v EU padla daleč nazaj. V okviru "reformnega indeksa" (liberalizacija cen, zunanje trgovine in menjalnih tečajev, lastninjenje, konkurenčnost in oblikovanje finančnega sektorja) pa je zapisana še slabše.

DELO
 Pravača vedno
fax

Izbrani novi direktorji na RTV Slovenija

Ljubljana /DELOFAX/ - Za direktorja televizijskih programov RTVS so vnovič izvolili dosedanjega direktorja Janeza Lombergarja, za direktorja radijskih programov pa dosedanjega programskega direktorja Andreja Rota.

Marko Fink

Generalmajor Marijan F. Kranjc o vzrokih za razpad Jugoslavije

Ljubljana /NEDELJSKI ONLINE/ - Marijan F. Kranjc, upokojeni generalmajor, ki je več kot trideset let služil v zloglasni kontrabveščevalni službi (KOS), je v pogovoru za Nedeljski dnevnik spregovoril o nekaterih varnostno-obveščevalnih ozadjih, ki so sprožile razkosanje Jugoslavije. Med drugim trdi, da bodo tudi "junakom notranje vojne v Sloveniji" odvzeli medalje. V kratkem pa bo pri založbi Borec izšla njegova knjiga *Balkanski vojaški poligon*. Kranjc namiguje, da je svet zvrnil krivico za razpad Jugoslavije na republiške voditelje, zamočlal pa dejavnost Cie in Die. Sprašuje pa se tudi kaj se bo zgodilo, ko bodo obelodanjeni dokumenti iz tajine, pa tudi Beograd baje hrani nekaj "rdečih češenj". Ko pa bodo čez nekaj desetletij odpirali ameriške tajne arhive, bodo zgodovinarji morali preveriti velik del zunanje, se pravi tudi zahodne podpore in krivde. Preveriti bodo morali tajne protokole in dodatke k jaltškemu sporazumu in način njihove uresničitve, elemente Načrta X, sprejetega leta 1940 v Vatikanu, o preprečevanju širjenja komunizma na Zahod, elemente Načrta Dan D o destabilizaciji Jugoslavije, dokumentacijo ameriškega veleposlaništva v Beogradu, dokumentacijo ameriških obveščevalnih in drugih služb o agenturnih in drugih pozicijah v Jugoslaviji in med pripadniki politične emigracije.

Starševski dopust tudi za očete

Ljubljana /VEČER/ - V Sloveniji je sistem porodniškega dopusta v primerjavi z državami EU dobro urejen. Matere imajo pravico imeti do 105 dni porodniškega dopusta. Zdaj pa predlagajo da bi uvedli očetovski dopust, ki bi znašal 45 dni in bi bil neprenosljiv od možkega na žensko ali obratno.

Dvojno državljanstvo v Istri buri duhove

Koper /DELOFAX/ - V Istri si nekateri še zmeraj prizadevajo za dvojno državljanstvo, in to tako, da bi poleg slovenskega ali hrvaškega pridobili še italijansko. Zveza Italijanov v svetu- UIM (ki je v Sloveniji in Hrvaški sicer še ni a si jo prizadevajo ustanoviti), tržaške sekcije je zaprosila italijanskega predsednika Oscarja Luigija Scalfarija naj posreduje pri dodelitvi italijanskega državljanstva otrokom vseh tistih, ki že imajo dvojno državljanstvo in živijo v Sloveniji ali na Hrvaškem. Italija je pred nekaj leti omogočila številnim prebivalcem Istre in Dalmacije, ki so bili rojeni do leta 1947 (oziroma do 1954 v conii B Svobodnega tržaškega ozemlja), da poleg slovenskega ali hrvaškega lahko pridobijo tudi italijansko državljanstvo. Takrat se je pred konzulatom v Kopru vila dolga vrsta čakajočih na dokumente in za vložitev prošnje. Koliko jih je takrat dobilo italijansko državljanstvo se ne ve. Zdaj pa UIM torej zahteva, da dobijo italijansko državljanstvo tudi otroci dvojnih državljanov, ki so bili rojeni po letu 1947 (ali po 1954).

Slovenski turizem letos

Ljubljana /DEMOKRACIJA/ - Projekt *Moja dežela - lepa, urejena in čista* se bo nadaljeval tudi letos, Turistična zveza pa skuša uveljaviti tudi geslo *Turizem smo ljudje*. Glavni letošnji projekti: Slovenska kulinarika in vina v turizmu, Turistični spominek Slovenije, Kolesarjenje kot turizem, Izletniški turizem ter Vinogradniško-vinarski turizem. Med prvimi dogodki februarja sta bila festival slovenskih gibanic v Murski Soboti in festival štrukljev v Novem mestu.

Vse manj deklet za poklic šivilje

MURSKA SOBOTA /SLOVENSKE BRAZDE/ - Od 201 vpisanega v programe tekstilne konfekcijske tehnologije pred petimi leti, se je za prihodnje leto v omenjeni izobraževalni program vpisalo le 20 kandidatov. Tako v soboški Muri kot na Srednješolskem centru v Murski Soboti ugotavljajo, da se tekstilna dejavnost ne more pohvaliti z visokimi dohodki. Mladi pa so tudi vse manj navdušeni nad šivanjem, zato se je za poklic šivilje vpisalo le 15 učencev. Šivilje ne išče samo Mura iz Murske Sobote, ampak jih iščejo tudi za delo pri izdelovanju prevlek za avtomobilске sedeže v Lenartu, Kobilju in Prosenjakovcih. Delo pa bi dobili tudi pri obutveni industriji, pri zasebnikih in v butikih.

Razkrili rodovniške veje v Prlekiji

MURSKA SOBOTA /DELOFAX/ - Starosta pomurskih novinarjev Juš Makovec je v knjigi "Prleške fajte" (fajta pomeni vrsto ali rod), ki je te dni izšla v samozaložbi avtorja, sestavil rodovniško vejo kar za 57 rodbin in družin v Prlekiji, starih tudi več kot dve stoletji. Sicer pa je Makovec napisal še dve knjigi o Prlekih "Korenine" in "Od Mure do Goric".

Bronasti poet v Vrbi

VRBA /DELO/ - Žirovniški občinski svet je podprl predlog župana Antona Dežmana za postavitev spomenika Francetu Prešernu v Vrbi. S pomočjo vse Slovenije naj bi doprsnri kip, bronasti odlitek prve Prešernove kiparske upodobitve, delo Franca Ksavra Zajca iz leta 1864/65, odkrili ob 200. obletnici pesnikovega rojstva. Vrba naj bi tudi postala slovensko kulturno središče.

Velik uspeh Tomaža Lavriča na mednarodnem festivalu stripa

ANGOULEM /DELOFAX/ - V francoskem Angoulemu je pred kratkim potekal največji stripovski dogodek v Evropi. Ob reviji Stripburger (izdaja jo Forum Ljubljana) se je predstavil Tomaž Lavrič, ki je kot prvi slovenski stripovski avtor doživel prevod svojega dela v tuj jezik.

Z albumom *Bosanske basni*, ki so ga pri prestižni francoski založbi Glénat izdali v francoskem prevodu, se je potegoval za nagradi alph-art za najboljši tuji album. Nagrado je sicer prejel Anglež, toda Tomaž je ostal vsekakor moralni zmagovalac. Novinarji so morali kar čakati v vrsti za pogovor z njim.

Srečanje '99 bo v Polhovem Gradcu

/RODNA GRUDA/ - Tradicionalno "Srečanje v moji deželi", nekoč "izseljenski piknik", bo letos v nedeljo, 4. julija, v Polhovem Gradcu (občina Dobrova-Horjul-Polhov Gradec) v neposredni okolici Ljubljane. Organizatorji, domače turistično društvo, občina in SIM, pripravljajo za Srečanje zanimiv kulturni in zabavni program, ki bo potekal ves dan. Na srečanje bodo povabili tudi kardinala Franca Ambrožiča, torontskega nadškofa, ki je doma iz teh krajev.

Vse več mladoletnih morilcev

LJUBLJANA /JANA/ - V ponedeljek, 1. februarja, je štirinajstletni J.R. iz Zagorja v preddverju domače hiše s šibrovko ustrelil svojega očeta, lastnika priljubljene slaščičarne, bifeja, zastavljavnice in agencije za trgovanje z nepremičninami. Jože Rakib, ki ga je ubil sin, tako rekoč še otrok, seveda ni edina žrtev mladoletnih morilcev. Junija 1996 je trinajstletnik z očetovo pomočjo do smrti obrcal hudo bolnega znanca, maja 1994 je osmošolec na loškem gradu zadavil petnajstletnico, spomladi 1985 pa je šestnajstletnik svojo teto najprej pobil s polenom, potem pa še razkosal. Itd. Itd. Itd.

Morski park v Bernardinu

PORTOROŽ /VEČER/ - Obalna turistična ponudba ne bo več temeljila zgolj na prenočitvah, kulinariki in igralnštvu. V Bernardinu so se odločili za naložbo v morski park. Gre za splet pokritih bazenov z morskovo vodo. Prenova naj bi bila sklenjena do 15. marca in do sredine aprila letos. Ob bazenih bodo tobogani, vodni slapovi, atrakcija pa bo divja reka in most presenečenj ter še veliko več.

Podzemna železnica v Ljubljani?

LJUBLJANA /JANA/ - Skupina slovenskih strokovnjakov je pod vodstvom prof. dr. Antona Jegliča pripravila projekt za ljubljanski podzemni tramvaj. Dolg naj bi bil devet kilometrov.

Prva vegetarijanska restavracija v Ljubljani

LJUBLJANA /JANA/ - Restavracija se imenuje Hestia, po grški boginji, zaščitnici ognjišča. Odprli so jo v nekdanji gostilni pri Nacetu.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj
(23. februarja 1999)

Država (enota)	tolarjev
EMU (1 EUR)	189,4602
Avstrija (100 ATS)	13,7686
Francija (100 FRF)	28,8830
Italija (100 ITL)	9,7848
Nemčija (100 DEM)	96,8695
Avstralija (1 AUD)	110,4467
Hrvaška (100 HRK)	25,1912
Japonska (100 JPY)	1,4215
Kanada (1 CAD)	115,2084
Švica (100 CHF)	118,7317
V. Britanija (1 GBP)	278,9872
ZDA (1 USD)	172,4874

Dnevnik Delo stopa v peto desetletje

LJUBLJANA /NAŠA SLOVENIJA/ - Prvega maja letos bo minilo 40 let, ko se je na časopisnem trgu pojavila prva številka Dela, dnevnika, ki je nastal po združitvi tedanjega Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice. Trideset let je izhajalo pod geslom "Proletarci vseh dežel - združite se!" Leta 1989 pa se je na novo oktilil s proglasom "Samostojen časnik za samostojno Slovenijo!"

Upokojenci s 45 leti starosti

LJUBLJANA /DEMOKRACIJA/ - V upravah za notranje zadeve (UNZ), te spadajo v okvir ministrstva za notranje zadeve, se v zadnjem času pospešeno upokojujejo policisti. S tem izrabljajo tista določila zakona o policiji, po katerem se lahko uslužbenci policije predčasno upokojijo že pri 45 (moški) ali pri 40 (ženske) letih starosti. To lahko storijo vsi tisti, ki so si z beneficiranim stažem prislužili 30 let (moški) ali 25 (ženske) pokojninske dobe. Tako naj bi se v preteklih in naslednjih tednih in mesecih upokojilo 662 policijskih uslužbencev. Po zadnjih podatkih so se za upokojitve odločile 503 osebe.

Slovenci po svetu še vedno ne pišejo pravega naslova

MARIBOR /PRIMORSKE NOVICE/ - Na sedežu pošte Slovenije v Mariboru so povedali, da je v svetu precej zdomcev, ki namesto "Slovenija" pomotoma še vedno napišejo "Jugoslavija". Bralec Primorskih novic E.A. iz Kopra je časopisu poslal fotokopijo pisemske ovojnice, ki jo je prejel iz Italije, na svoj naslov, vendar z napačno napisano državo. Sprašuje se kako to, da Pošta Slovenije dostavlja (celo priporočena) pisma na naslov "Capodistria-Jugoslavia". Očitno se še vsi niso navadili na spremembe, povezane z območjem nekdanje skupne države.

Novice

Izstopili iz parlamentarnega odbora za mednarodne odnose

LJUBLJANA /STA/ - Najprej so izstopili iz tega odbora poslanci SKD, potem pa še poslanci SDS Janez Janša, Miroslav Luci, Ivo Hvalica in Vladimir Čeligoj. Razlog: po njihovem Jelko Kacin ni primerna oseba za vodenje (predsednik) tega odbora.

Slovenski škofje so izdali pastirsko pismo

LJUBLJANA /STA/ - Pastirsko pismo so slovenski škofje izdali za letošnji post. V nedeljo, 7. februarja so ga brali po vseh slovenskih cerkvah. V njem so poudarili, da je vera v Boga temelj krščanskega upanja in zaupanja v življenje in to danes močno potrebujemo. Pismo obsoja sramotne vrednot vere in tiste, ki razpihujejo sovraštvo do nje - to je nemoralno in protiustavno.

Pospisan prvi sporazum med državo in Cerkvijo

Ljubljana /Nedelja/ - Predstavniki slovenske države in Cerkve so podpisali dokument, ki ga vladna stran označuje kot "soglasje", cerkvena pa tudi kot "sporazum". Dokument naj bi bil pravna podlaga za morebitno sklenitev delnega meddržavnega sporazuma med Slovenijo in Svetim sedežem.

Olimpijski komite Slovenije na internetu

LJUBLJANA /INTERNET/ - Olimpijski komite Slovenije (OKS) je predstavil svoje spletne strani na internetu: oks-zsz.si OKS pri tem podpirajo in so z njimi podpisali partnerske pogodbe Telekom Slovenije, Agrina informatika in ITEO.

Poletni tečaj slovenskega jezika na Slovenski obali

KOPER /RODNA GRUDA/ - Od 2. do 15. avgusta 1999 se bodo v Portorožu odvijali že šesti Poletni tečaji slovenskega jezika "Halo, tukaj slovenski Mediteran!", ki jih pripravlja Znanstveno-raziskovalno središče RS, Koper v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Modra. Za več informacij se obrnite na ZRS Koper, telefon: 0011-386-66-21 260.

Slovenci imajo v Cefi najvišje plače

LJUBLJANA /PRIMORSKE NOVICE/ - Bruto plače: 1. Slovenija 156.251; 2. Češka 62.576; 3. Poljska 59.093; 4. Madžarska 49.546; 5. Slovaška 43.624; 6. Romunija 19.474 tolarjev. Tečaj Banke Slovenije januarja 1999.

STA News

BERN - A statue of France Preseren, made by Mirsad Begic, was unveiled in the Swiss Library for Eastern Europe in Bern.

LJUBLJANA - Slovene Cultural Day, celebrated on the death anniversary of the greatest Slovene poet France Preseren (1800 - 1849). The Preseren awards for the greatest achievements in culture were presented.

LJUBLJANA - Separate customs controls for those passengers carrying goods to declare and those without them were introduced at the Ljubljana airport. The system is in accordance with the Europe Agreement.

LJUBLJANA - Slovak Foreign Minister Eduard Kukan was on an official visit in Ljubljana. Kukan and his host, Foreign Minister Boris Frlec, spoke about bilateral cooperation after the government changes in Slovakia. Slovenia and Slovakia also signed a transport agreement and a cultural cooperation programme.

LJUBLJANA - The parliament again postponed the ratification of the Slovene-Croatian border cooperation agreement.

LJUBLJANA - In the middle of February from 50 to 110 centimetres of snow fell on all regions of Slovenia except for the coast. The snow caused considerable damages to the electrical distribution network, so several areas were without electricity for 24 hours or even longer. There were also a number of problems in the water supply and telecommunications. Winter equipment was compulsory for all main roads, while several local roads were closed. So was the Brnik airport.

LJUBLJANA - The number of illegal migrations in Slovenia keeps rising every year. According to official data, 13,740 foreign nationals illegally crossing the state border were captured by the Slovene police last year, which is nearly twice as many as in 1997. Last January 1,436 illegal immigrants were caught.

LJUBLJANA - The parliament ended a two-day debate about the Holmec affair, ordering a parliamentary investigation into the involvement of senior police officials in the attempts to discredit the policemen and soldiers who participated in the Independence War in 1991.

VIENNA - Foreign ministers of Slovenia and Austria Boris Frlec and Wolfgang Schuessel met in Vienna. They focused on the Slovene-Austrian culture agreement, agreeing it should be concluded soon. The agreement is expected to recognize the existence of a German-speaking group in Slovenia, and is to secure financial aid for the activities of the Slovene minority in Austria and the German-speaking group in Slovenia.

PTUJ/CERKNICA - The main Shrovetide event, the 39th korant celebration with a carnival, took place this Sunday at Ptuj, eastern Slovenia. Like all the years before, the central attraction this year were the "kurents" or "korants", mythological creatures that chase away winter and introduce spring, but there were also about 3000 other masks from around Slovenia and abroad. The

334 kidney transplantations, 22 heart transplantations and 5 transplantation of liver have so far been performed in Slovenia. As many as 147 patients out of 1049 patients needing dialysis are awaiting a new kidney.

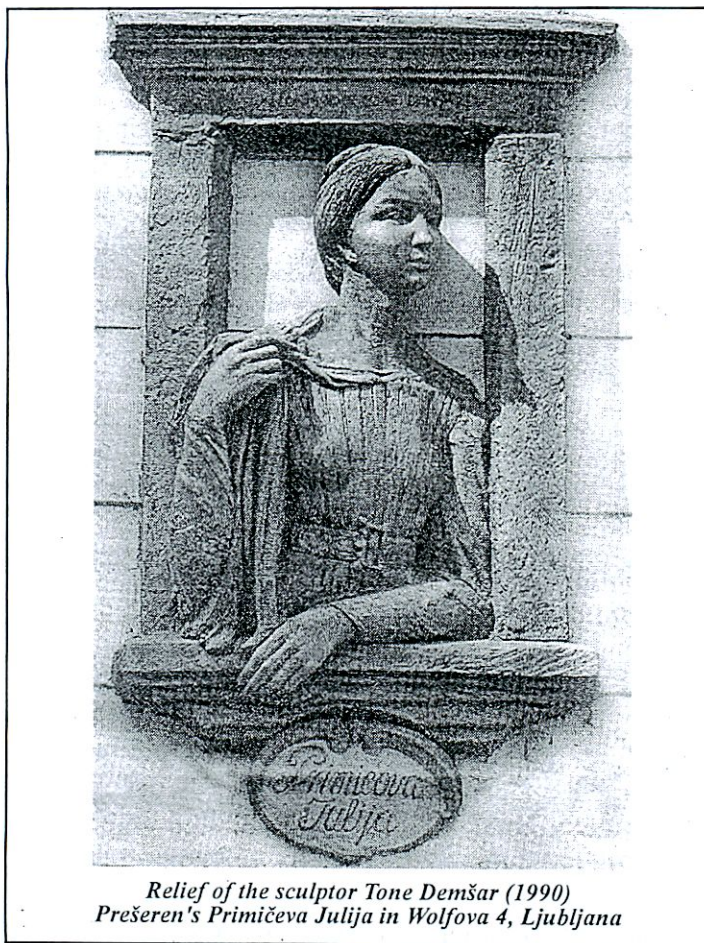
LJUBLJANA - Ljubljana Gets a New Radio Station. 'Radio Antena 1' is a new radio station that those living in Ljubljana and its surroundings can listen. It broadcasts at 105.2 MHz "from early morning until the evening". Parts of the Gorenjsko region, north of Ljubljana, also will be able to listen to its programme, which will includemusic (jazz, blues, rock and others), current affairs in Slovenia and abroad as well as local issues.

LJUBLJANA - Slovenia's exports totalled US\$ 9.049 billion in 1998, while the imports amounted to US\$ 10.098 billion, the National Office of Statistics announced on Friday. Slovenia's trade deficit thus totalled US\$ 1.049 billion and the imports-exports coverage was 89.6 percent. The trade deficit rose compared to 1997 when it amounted to US\$ 997.6 million. The exports were up by 8.1 percent over 1997, while the imports rose by 7.8 percent. Slovenia's exports last December totalled US\$ 716.4 million and the imports US\$ 854.7 million. December's trade deficit thus reached US\$ 138.3 million and the imports-exports coverage was 92.1 percent.

LJUBLJANA - Over 20 Japanese tour operators are expected to attend a promotion of the Slovene tourist industry scheduled for 26 February at the Slovene Embassy in Tokyo. The gathering is intended for the Japanese tourist media, tour organisers and tourist agents.

LJUBLJANA - The Slovenes work more than they used to. While 36.3% work just as much as before and 7.4 percent less than they used to, 30.5 percent work much more and 24.9 percent slightly more than than in the past, an opinion poll surveying 377 workers published in Sunday's Nedelo has shown.

Another survey which has polled 171 managers, however, has revealed that the loss of effective working hours should be attributed to sickness (67.8%), unexpected technical problems (19.3%) and poor discipline at work (7%). The polled workers would work more if they were better paid (56.7%), if beinghardworking was a step towards promotion (16%), if they were more interested in their job (8%) and if there was a threat of losing their job (6.7%). As much as 19.5 percent of those polled would not work more under any circumstances.

*Relief of the sculptor Tone Demšar (1990)
Prešeren's Primičeva Julija in Wolfova 4, Ljubljana*

KRANJ - The largest opposition party, the Socialdemocratic Party, celebrated 10th anniversary.

LJUBLJANA - Painter Zoran Music turned 90. Music is the first living artist who had a retrospective in the Paris' Grand Palais. The exhibition was open in 1995 by then French President Francois Mitterrand.

LJUBLJANA - Pope John Paul II will visit Slovenia on 19 September and beatify Bishop Anton Martin Slomsek (1800 - 1862) in the town of Maribor. The Slovene people will get their first saint, Bishop of Maribor France Kramberger stressed upon receiving the news. Bishop Anton Martin Slomsek (1800 - 1862) was a campaigner for the rights of the Slovene nation and a poet. He founded the first school of theology in Maribor. His political creed was conservative.

traditional celebration of the victory of spring over winter was also attended by President Milan Kucan. The traditional carnival in Cerknica, south, this year attracted several thousand visitors. Shrovetide is traditionally celebrated in Slovenia as a victory of spring over winter. On this day people, the young in particular, put on masks and disguise into someone or something else, go from house to house collecting small gifts and making as much noise as possible to chase away winter. Traditional food on this day is doughnuts.

LJUBLJANA - Numbers of Organ Donors and Transplantations Rise in 1998. In the past year 46 kidneys were transplanted in Slovenia plus 4 hearts and 4 livers. This year until the middle of February, 8 kidney and 3 heart transplantations were performed.

Zapisali so še v...

JANA

Živeti v Avstraliji! To je skrita želja 25-letne Saše Šavel, ki je končala gimnazijo v Avstraliji, kjer je bil oče trgovski predstavnik Slovenije. (Op.u.: Sydneyski Slovenci se je bodo gotovo spomnili). Saša je po vrnitvi v Slovenijo diplomirala novinarstvo, leta 1994 pa je začela delati v uredništvu oddaj o kulturi na televiziji, kjer je še vedno. Od 4. januarja vodi kulturno-umetniški del Studia City, rubriko Akcent. Čeprav si želi nadaljevati študij novinarstva na newyorški univerzi je kljub temu njena skrita želja da bi se enkrat vrnila živeti v njeno sanjsko deželo Avstralijo!

GORENJSKI GLAS

V Sloveniji je bilo na zadnjih volitvah izvoljenih 386 mestnih in občinskih svetnic. Na državni ravni je med 90 poslancev sedem žensk. Vlada je v celoti moška, saj nimamo nobene ministrice, pa tudi na mestih državnih sekretarjev oziroma sekretark se je število žensk v zadnjem obdobju zmanjšalo. V povprečnem gorenjskem občinskem svetu sedi 2,33 ženske, med njimi so igralke, direktorice, upokojenke, pa celo znana smučarka Nataša Bokal. Na lokalnih volitvah na Gorenjskem so izvolili 56 mestnih oziroma občinskih svetnic med 458 svetniškimi sedeži. To pomeni, da so ženske zastopane 8,2 odstotno.

JANA

Bo papež res odstopil? V najvišjih krogih Katoliške cerkve vztrajno krožijo govorice, da se bo papež Janez Pavel II. zaradi slabega zdravja moral morda kmalu umakniti s stola svetega Petra. To naj bi se sicer zgodilo po izteku svetega leta, toda stalno slabšanje perkinsonove bolezni utegne vse postaviti na glavo.

MAG

Iz letošnje raziskave javnega mnenja je razbrati, da so Slovenci sorazmerno nestrpni, da za sosede ne bi imeli na primer Romov, ter da pozitiven spomin na SFRJ narašča. Primož Trubar in France Prešeren sta dve veliki osebnosti, ki ju slovensko javno mnenje vzporeja z J.B. Titom in Milanom Kučanom. Verjetno ne gre dvomiti v rezultate raziskave, problem je namreč povsem drugje: kako je mogoče, da je tako, kot kaže, da je

PRIMORSKE NOVICE - SOBOTA

Robert Škrjč: Slovenska Istra čedalje bolj spominja na slepo črevo Slovenije. Pravzaprav je, geografsko gledano, nameščena tam, kjer je zadnjica 'slovenske kokoši' (Slovenija ima obliko kokoši). Ljubljana se do tega konca res obnaša kot do zadnjice. Koprška luka ima resne težave pri povezavah z notranjostjo. Od razširitve transportne žile je odvisno njeno preživetje in razvoj. Medtem pa slovenski državni sekretarji za prevoz in pomorstvo obiskujejo predstavnice vlade Furlanije-Julijske krajine in se dogovarjajo o železniški progi, ki bi letališče v Ronkah povezovalo s Trstom in Ljubljano. Na podlagi poročil, ki so pricuriljale z nedavnega sestanka v Trstu, naj bi se strokovnjaki nagibali k predorski rešitvi. Proga naj bi skoraj v celoti potekala pod zemljo: od Ronk do Trsta, nato od Trsta do Vipave, predor pa naj bi bil speljan tudi pod Nanosom (!?) Projekt je megalomanski in vprašanje je, če bo kdaj od njega sploh prišlo. Ne preseneča, da je italijanska stran tako zavzeta za 'okrepitev' železniške povezave Trsta z Ljubljano in naprej za Budimpešto in Kijevom. Tržaškemu pristanišču bi tako odčepili transportno žilo proti Srednji in Vzhodni Evropi. Preseneča transportna politika slovenske vlade, njen mačehovski odnos do edinega slovenskega pristanišča, Koprja. Nikakor da se pospeši gradnja avtoceste med Kozino in Kopro. Predraga naj bi bila. Vprašanje je tudi kdaj bo zgrajen drugi tir železnice, ki Koper povezuje z notranjostjo. Tak odnos Ljubljane do Slovenske

Istre ni osamljen. V slepi ulici je pristal projekt tretje primorske univerze, ki naj bi imela svoj sedež v Kopru. Ta bi bila alternativa tržaški.

DELO

Mitja Meršol med drugim razmišlja o ameriški aferi Bill Clinton-Monica Lewinsky in se sprašuje "Bi bila Monica sploh mogoča v Sloveniji? Morda. Sprva. Kakor hitro bi se začelo po Ljubljani šušljati o nespodobnosti, bi slovenska Monica najprej postala utežna mera v koalicijskem barantanju ('dve kili monike za direktorsko mesto v Darsu, četrta monike za gospodarsko ministrstvo'). Potem bi cerkev po Gregorčičevi, Erjavčevi in Prešernovi razpostavila velike vodne brizgalne in topove ter iz njih začela curkoma zlivati žegnano vodo na 'banovino', s kadili pa bi domači in tuji eksorcisti izganjali hudiča, začele bi se procesije s prošnjo, naj bo dežela odrešena brezbožne oblasti. Po obleganju bi sredi Trga republike pripravili veliko grmado (les iz državnih gozdov!) za sežig mlade čarovnice, medtem ko bi veliki inkvizicijski svet opravljal še zadnje posvete. Naši Moniki bi preostalo le to, da se vrže skozi okno iz najvišjega nadstropja oblastnih prostorov ali se spokori, javno prosi odpuščanja in odide v samostan. Monika v Sloveniji nima 'šanse'."

RODNA GRUDA

Prim. dr. Velimir Vulikič (doma je iz Domžal), ki je lanskega oktobra obiskal Melbourne in se tam srečal s številnimi Slovenci, je v pismu Rodni grudi obljubil, da bo zapise iz svojega dnevnika spravil v knjigo, ki naj bi izšla leta 1999.

DELO

Zadnji ameriški ambasador v SFRJ, Amerikanec Warren Zimmermann, je napisal knjigo *Origins of a Catastrophe: Yugoslavia and its Destroyers*, v kateri pravi o Sloveniji in Slovincih med drugim tudi sledeče: "Slovenija je bila edina država, ki je pod okriljem komunizma napredovala in si najbolj prizadevala za uvedbo demokracije." Slovenski nacionalizem opisuje kot nekaj edinstvenega - nima žrtev niti potrebe, da bi ustvarjal sovražnike, kar je bilo značilno za Srbijo. Imenuje ga "garbo nacionalizem"; Slovenci hočejo le, da jih pustijo pri miru. Krepost, ki jo pripisuje Slovincem, je demokracija; slabost pa sebičnost.

NEDELJSKI ONLINE

Kako težko pada meja med Slovenijo in Hrvaško Slovincem, ki živijo v Razkrižju ali v njegovi okolici je razkrila Cmagerjeva Marija s trdne slovenske domačije na Razkrižju 48.

"Ko bi znali, kak' je meni muka ta meja. Podnevi nevidne oči, ki spremljajo vsak naš korak, ponoči močni reflektorji, da še v miru zaspati nemreš." Če hočeta Marija in njen mož Adolf na občino v Razkrižje ali k zdravniku v Ljutomer, morata iz svojega doma, ki stoji na slovenski zemlji, prek hrvaškega ozemlja in čez slovenski mejni prehod v svojo državo. Za veterinarja so jim pa na slovenski postaji tako rekli, da ne more priti in da naj pokličejo kar onega iz hrvaške Štrigove. Ker obmejna vprašanja med dvema državama še vedno niso rešena, pri Razkrižju so pa zaradi vijugave meje še dodatno zapletena (Cmagerjevi sosedje, sicer Slovenci, ki živijo na hrvaški strani, hočejo na vsak način živeti v Sloveniji), živijo nekateri naši ljudje že leta pod hudim pritiskom, v stalni negotovosti. "Če ne bi bili tako odločni, če ne bi pri določenih rečeh šli že dobesedno na nož, bi nas Slovinci ta čas že 'odstopila' Hrvatom. Vsakodnevnih konfliktov, ki jih doživljamo preprosti, majhni ljudje tu na meji, namreč ne pozna nihče, še manj naša lastna država, nihče nas tudi poslušati noče," pravi Marija. Ljudje so gorki slovenski državci, ker vidijo kaj vse je sosednja Hrvaška naredila za svoj živelj. Celu ceste so asfaltirali, naši pa nič. "Celo tako daleč je šlo, da so nas Hrvati predlani poleti meni nič tebi nič preklopili kar na svoje električno omrežje. Ker se naši niso zmigali, sem se kar sama uprla," zatrjuje odločna Marija in pove da je vse 'zrihtala' preko Maribora. Toda življenje Cmagerjevih teče navzdol. Doslej so živeli od prašičjereje in na leto so imeli trideset bekonov in prodali po petdeset odojkov, petnajst let pa so v rastlinjakih pridelovali kumarice in papriko za Emono. Toda meja je naredila svoje: kupec je prišel samo enkrat in ko je slovenski carinik od njega na meji zahteval razna potrdila ter dovoljenja, ker 'na prascu pač ne piše, da je slovenski', ga k njim ni bilo več. Podobno se je dogajalo z zelenjavo. Tudi otroci nočejo ostati doma in si sezidati hiše ter nadaljevati s tradicijo Cmagerjevih rodov. "Deca ide vkraj, tu noče biti. Midva še kar vztrajava. Zbežati od tu ne moreva. Če bo Slovenija šla v Evropo, Hrvaška pa ne, potem nam tukaj ni več živeti, pa naj se politika tedaj še tako na glavo stavi!" je pribila odločna Marija.

Po svetu

NEW YORK

/DELO/ - Pred kratkim je v ZDA izšla 16. izdaja ameriške svetovne enciklopedije *Who's in the World 1999 - Kdo je kdo v svetu za leto 1999*. To je pravzaprav znanstveni register vidnejših osebnosti na svetu. Od predstavnikov slovenskega naroda in slovenske kulture izdaja predstavlja predsednika RS Milana Kučana v samo petih vrsticah, vse ostale Slovence in Slovenke (n.pr. Lojzeta Peterleta, Vena Tauferja, dr. Franceta Bernika, Primoža Ramovška in veliko drugih) pa od sedmih do enaindvajsetih vrstic.

DUNAJ

/STA/ - V slavnostni dvorani vojno-zgodovinskega muzeja na Dunaju so pripravili slavnostno predstavitev zadnje knjige goriškega zdravnika dr. Vasje Klavore o Soški fronti, ki jo je izdala Mohorjeva družba v Celovcu. Knjigo je v uvodu predstavil drugi predsednik avstrijskega parlamenta Heinrich Neisser. Predstavitve se je udeležil tudi prvak Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Lojze Peterle. Med gosti so bili tudi slovenski poslanec v avstrijskem parlamentu Karel Smole, državna sekretarka v ministrstvu za znanost in tehnologijo Verica Trstenjak, nekdanji avstrijski predsednik Kurt Waldheim in vodja poslanske skupine SKD Ivan Božič. Lojze Peterle se je srečal še kuratorjem Knafljeve hiše na Dunaju Antonom Levstekom ter ustanoviteljem slovenskega študentskega doma Korotan patrom Ivanom Tomažičem, ki te dni obhaja svoj 80. življenski jubilej.

ISLANDIJA

/DELO/ - Islandija prodaja gensko kodo svojega prebivalstva zasebnemu podjetju! Tako je postala prva država na svetu, ki je ob koncu lanskega leta dala na prodaj svojo gensko kodo. Ta je med 270 tisoč večinoma svetlolasimi in modrookimi prebivalci izjemno homogena in prav zato neprecenljive vrednosti za preučevanje človeške genetike in za odkrivanje učinkovitih zdravil za številne danes neozdravljive bolezni. Z zakonom podeljujejo zasebni firmi deCode Genetios s sedežem v islandski prestolnici Reykjaviku 12-letno razpolaganje z bazo zdravstvenih, genetskih in genealoških podatkov islandskega prebivalstva. S pomočjo teh podatkov bo švicarska farmacevtska firma Hoffman-La Roche iskala zdravila za 12 precej razširjenih bolezni.

ZAGREB

/DELOFAN/ - Predsednik Republike Hrvaške Franjo Tužman je odlikoval ugledne slovenske kulturne delavce z odlikovanji Danice Hrvatske z likom Marka Maruliča. V Sloveniji je odlikovanja vročil hrvaški veleposlanik dr. Ivica Maštruk dirigentu Antonu Nanutu ter baletnikoma zakoncema Piji in Pinu Mlakarju. Pred tem pa je priznanje sprejela v Zagrebu tudi mezzosopranistka Božena Glavak.

OTTAWA, TORONTO, EDMONTON

/GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV/ - Ob praznovanju slovenskega kulturnega praznika in ob 150. obletnici smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, sta Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Veleposlaništvo RS v Ottawi priredila koncerte priznanega ansambla Trio Barocco Forte, ki ga sestavljajo Olga Gracelj-sopran, Stanko Arnold-trobenta in Maks Strmčnik-orgle.

CELOVEC

/NEDELJA/ - Edinstveno priložnost je izkoristila letos ob obletnici Prešernove smrti Mohorjeva založba, ki je združila dejavnost koroškega PEN kluba in zaslužnega zgodovinarja dr. Wilhelma Bauma v lepo, prisrčno prireditev v Tischlerjevi dvorani v Slomškovem domu v Celovcu. Predsednik PEN kluba dr. Branstatter je v pozdravnem govoru napovedal, da se bodo koroški pisatelji zavzeli za namestitve spominske plošče Francetu Prešernu na hiši v Celovcu, kjer je delal pravniški in sodnijski izpit.

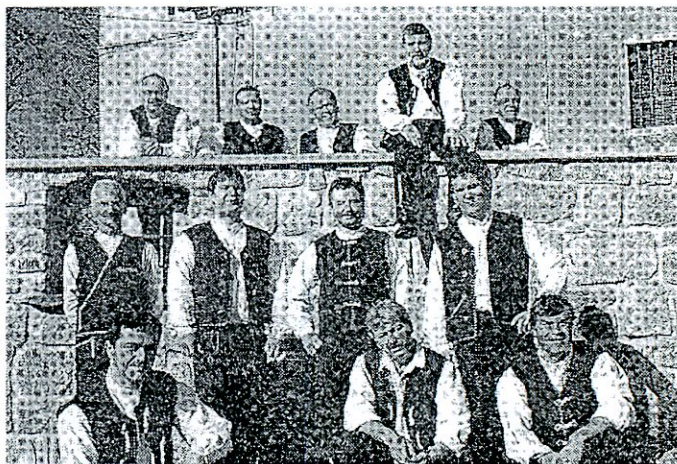
SARAJEVO

/DELO/ - Poslovneži in banke iz Slovenije bi morali biti dvakrat previdni pri sklepanju poslov z bosanskimi podjetji v Federaciji BiH. Več kot 3700 podjetij je blokiranih zaradi medsebojnih terjatev najmanj 385 milijonov mark. Nič bolje se ne godi 52 poslovnim bankam, od katerih jih bo najmanj polovica potonila, ko bo sprejet zakon o bankah oziroma ko bo cenzus za ustanavljanje dvignjen z 2,5 na pet milijonov konvertibilnih mark. Slišati je neverjetno, toda uspešno "posluje" samo Centralna banka BiH, ki je pod strogim nadzorom mednarodnih finančnih in političnih ustanov.

ILIRSKA BISTRICA *Hrušiški fanti* Med rojake v Avstralijo

HRUŠICA (tš) - Vse bolj uveljavljena in tudi v strokovnih krogih cenjena pevska skupina Hrušiški fanti, ki goji izvorno ljudsko izročilo Brkinov in Čičarije, odhaja v začetku marca na pettedensko turnejo med avstralske rojake. Turnejo Hrušičanov na petem kontinentu organizira Slovenska izseljenska matica, večji del stroškov pa financira ministrstvo za kulturo.

Predstavniki te pevske skupine, ki deluje v okviru domačega kulturnega društva, so včeraj na tiskovni konferenci seznanili novinarje s programom turneje ter z obsežnimi pripravami nanjo. Hrušiški fanti, ki bodo v daljni Avstraliji uradni ambasadorji Slovenije, bodo v 37-dnevem bivanju pripravili kar 16 nastopov v osnih mestih, kjer delujejo

slovenska izseljenska društva. Gostovanje Hrušiških fantov je doslej najobsežnejša uradna turneja kakšne slovenske kulturne skupine med rojaki v Avstraliji. Skupina se odpravlja na pot 2. marca, že v četrtek, 4. marca, pa bodo prvič nastopili v Slovenskem društvu v Perthu. Sledili bodo koncerti v Adeleidi, Melbournu, Geelongu, Canberri, Sydneyu, Wollongongu in nazadnje, v nedeljo 4. aprila, v Slovenskem društvu Planika v Cornubii. Domov se vračajo 7. aprila.

Na pot v Avstralijo se odpravlja dvanajst pevcev in en muzikant. V skupini pojejo: tenor Sebastjan Mavrič (umetniški vodja), Mirko Kocjančič, Rado Muha, Emil in Stanko Novak in Peter Mavrič. Basisti pa so: Lado Mahne, Silvo in Danijel Cek, Stanko Križman, Mirko Ljubič (najstarejši član skupine) in Rude Kocjančič. S pevci pa gre tudi kitarist Peter Prosen iz sosednje vasi Obrov, ki bo nastopil kot član glasbenega ansambla Hrušiških fantov.

Člani skupine bodo med rojake odnesli tudi veliko zanimivih in izvornih spominkov in tiskov domačih krajev. Obdarili bodo družine, pri katerih bodo prebivali, in klube, kjer bodo nastopali. V ta namen je sezanski slikar Marjan Miklavc narisal perorisbo Hrušice. Med darili seveda ne bo manjkala brkinska slivovka v embalaži, izbrani posebej za to priložnost. Glavno darilo pa je zaenkrat še presenečenje, vsekakor pa bo simboliziralo ljudsko izročilo Brkinov. V Avstralijo so že poslali plakate, v pripravi pa je obsežna brošura o skupini, Hrušiči in Brkinih nasploh. Najverjetneje bodo pred odhodom izdali še drugo kaseto in novo razglednico.

Iz Primorskih novic

Slovenski doprinos svetu

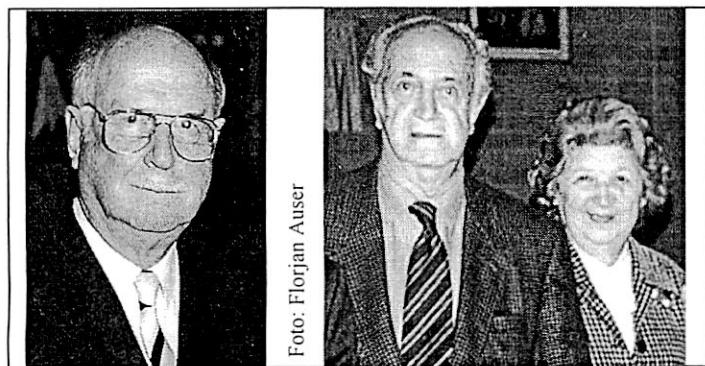
Nekaj odlomkov s predavanj dr. Edija Gobca na slavih pete obletnice Glasa Slovenije na Macquarie univerzi v Sydneyu in v slovenskih verskih in kulturnih središčih v Sydneyu, Canberri in Melbourneu, maja 1998.

Ponatis ali kakršna koli druga uporaba dovoljena le z navedbo avtorja in lista.

/nadaljevanje/

Kot je prišel **Emil Bizjak** v Francijo suh kakor cerkvena miš, tako nekako se je ob prihodu v Avstralijo poleg drugih godilo tudi bratoma **Dušanu** in **Milivoju** (ali Miši) **Lajovic**, ki sta se najprej zaposlila kot tovarniška delavca. S pridnostjo in podjetnostjo pa sta oba dosegla fenomenalne uspehe. Dušan je ustvaril pravi industrijski imperij s tovarnami v Avstraliji, Novi Zelandiji, Indoneziji, na več krajih Južno vzhodne Azije in končno še v Nemčiji in Sloveniji.

Ko je dvajsetleten zapuščal, po komunizmu zasluženo Slovenijo, in je družina izgubila vse svoje premoženje, si ni upal misliti, da bi kdaj dočakal padec komunizma. A dočakal ga je kot ugleden velepodjetnik. Prizadeval si je za neodvisnost in priznanje Slovenije in pozneje postal sprva njen častni konzul, kasneje pa častni generalni konzul za Novo Zelandijo. Mnogokrat je tudi pomagal slovenski skupnosti v Avstraliji in drugod in zadnja leta postal še eden glavnih sponzorjev

Dušan Lajovic

Miša in Tatjana Lajovic

informativnega štirinajstdnevnika Glasa Slovenije.

Za Slovenijo samo pa je razvil še podoben, dalekoviden in briljanten načrt TRANSVIA, ki naj bi jo rešil hudih transportnih in ekoloških problemov; seveda če bodo politiki in podjetniki doumeli pomen transvie in zastavili svoje moči za slovenski napredek. Dušanov sin **Dimitrij Lajovic** pa se poleg dolžnosti v tovarni odlično uveljavlja tudi na področju vozil na sončni pogon. Njegovo vozilo Alarus opisuje celo strokovnjak dr. Kyle v ameriški knjigi *Racing with the Sun: The 1990 World Solar Challenge*.

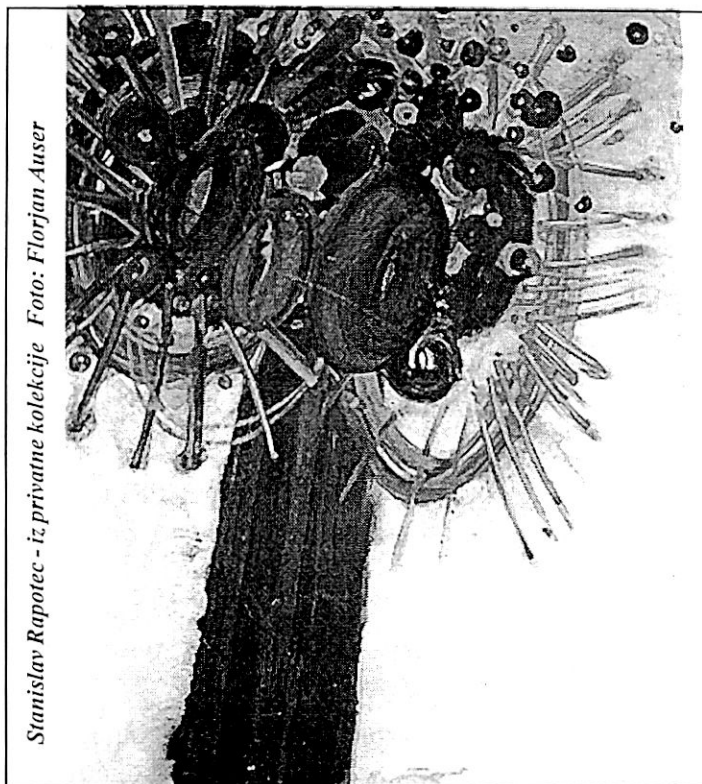
Dušanov brat **Milivoj** ali **Miša Lajovic**, ki je postal tudi prvi predsednik Slovenskega društva Sydney, se je iz skromnih razmer novonaseljenega emigrantskega tovarniškega delavca dvigal naprej v podjetništvo. Edinstven vrhunski uspeh pa je dosegel v avstralski politiki. V izredno hudi tekmi je postal **prvi emigrantski in prvi neanglosaksonski senator Avstralije** - čudovit in doslej enkratni politični uspeh, ki se ga morda premalo zavedamo. Po neverjetnih zapletih in trpljenju med drugo svetovno vojno si je ta zavedni Slovenec tudi v senatu ustvaril priložnost in forum v obrambo slovenskih koristi, ne le v številnih pogovorih z vplivnimi politiki in kulturniki, ampak tudi v tisku in v izčrpnem informativnem govoru, ko je seznanil svoje kolege senatorje s Slovenci in, kolikor je to v govoru mogoče, z njihovo zgodovino in kulturo. Miša, kot je znan med prijatelji, je bil vedno odločen nasprotnik vseh treh najhujših totalitarnih sistemov dvajsetega stoletja: fašizma, nacizma in komunizma, ki so tudi njemu, njegovi družini in sorodnikom povzročili toliko gorja. Medtem, ko zasluge za svoje izjemne uspehe rad skromno pripiše svoji ženi Tatjani, ima še eno veliko ljubezen, namreč do dobrih knjig, z njimi je dobesedno natrpal svojo bogato knjižnico.

Naj še hvaležno omenim, da sem preko bratov Dušana in Miše Lajovica, starih znancev iz Amerike, patra Bazilija in patra Bernarda ter ing. Ivana Žigona, že pred več desetletji zvedel še za nekaj drugih bleščečih slovenskih uspehov v Avstraliji, jih začel raziskovati in nekatere že vključil v angleške publikacije o slovenski diaspori.

Eden teh uspešnikov je bil mednarodno priznani abstraktni slikar **Stanislav Rapotec**, dobitnik Blakeove nagrade za leto 1961. Začel sem si dopisovati še z **Milanom Vojskom**, čigar kipe, kot n.pr. *Bonjour tristesse - Dober dan*, žalost, najdete v Umetniški galeriji Adelaide, umetnostno poslikane stene ali "murals" na Kensington univerzi in v več zgradbah v Sydneyu, spomenik z vodnjakom pa v Canberri. Oba umetnika zasledite v uglednih referenčnih in strokovnih delih v

Avstraliji in drugod, in skupaj z nekaj reprodukcijami njihovih del in takrat v Avstraliji živečega kiparja Tuška tudi v naši angleški antologiji iz leta 1977. Ne le v več najslavnejših galerijah, ampak tudi v ponosnem domu Sodalitas v Tinjah na Koroškem, boste našli Rapotčevo umetnost, ki vam jo bo z veseljem pokazal in mojstrsko razložil neumorni stvaritelj tega koroškega čudeža, rektor Jože Kopeinig.

Stanislav Rapotec - iz privatne kolekcije Foto: Florjan Auser

Med zgodnjimi odkritji je bil tudi zelo pomemben umetnik in restavrador **France Benko** iz Melbournea, ki je med drugim restavriral stol francoskega kralja **Ludvika XIV** in razne umetnostne zaklade nizozemske kraljice **Julijane** in Rijk muzeja v Amsterdamu. Potem je bil še restavrador v Avstralski narodni in South Yarra galeriji ter katedrali St. Patrick v Melbourneu. Slovencem pa je poklonil čudovit mozaik sv. Cirila in Metoda v Verskem središču Kew-Melbourne.

Tam zdaj stoji tudi velik Baraga House, kot eden številnih spomenikov delavnosti in požrtvovalnosti patra **Bazilija in avstralskih Slovencev**. Poleg slovenskih avstralskih arhitektov **Florijana Mejača**, ki je postavil tudi velik spomenik v Tasmaniji, zanimivega **Fretzeja** in izredno obetavnega **Kovača**, za katerega sem prvič izvedel iz Glasa Slovenije, naj po istem viru omenim še oftalmoga **dr. Marjana Filipiča** in **Joanne Paddle-Ledinek** ter njeno koristno pionirsko delo na področju gojenja in presaditve kože. Ta ljubezniva gospa s svojim izjemnim znanjem in človekoljubno pedantnostjo rešuje življenje in tudi psihološko zdravje številnim žrtvam opeklin in drugih kožnih problemov.

Pred mnogimi leti sem raziskoval še Slovence prof.dr. **Lindtnerja**, vodilno avstralsko naznastveno avtoriteto na področju perutninarstva, ki je žal ob nameravanem obisku Slovenije tragično preminul, ko je hotel skočiti na premikajoči vlak, a je padel pod kolesje. V Ljubljani, na Plečnikovih Žalah, sem obiskal grob njegovega tasta in Plečnikovega in našega prijatelja ing. **Ladota Khama**, ki je bil eden najplodnejših tamkajšnjih sodelavcev našega raziskovalnega središča in me je tudi prvi opozoril na dosežke dr. Lindtnerja v daljni Avstraliji. /se nadaljuje/

V Melbourneu izšel priročnik "Učimo se slovensko II. in III. del"

Avtorice: Draga Gelt, Magda Pišotek, Marija Penca

Sponsorja:

Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu in
Slovensko versko in kulturno središče sv. Cirila in Metoda, Kew
Melbourne, februar 1999

Posvetilo

Priročnik posvečamo slovenskim otrokom in mladini, ki se želi učiti slovenski jezik in spoznati slovensko kulturo. Priročnik je pripravljen za razrede slovenske šole, kjer pomaga in vodi učitelj, pa tudi za posameznike, ki se opogumijo in se želijo učiti doma s pomočjo sorodnika, ali osebe, ki jezik bolje obvlada. Zajeti smo želele širše otrokovo okolje, obogatitev besednega zaklada in uporabo novih besed v pogovoru.

Draga Gelt, Magda Pišotek, Marija Penca

RECENZIJA:

Za popotnico

Avtorice Draga Gelt, Magda Pišotek in Marija Penca so nas tokrat presenetile in razveselile s priročnikom *Učimo se slovensko drugi in tretji del* za učitelje osnov slovenskega jezika, ki zapolnjujeta vrzel med najosnovnejšimi vajami za popolne začetnike ter prezahtevnimi učbeniki, ki prihajajo iz Slovenije, vendar vzbujajo nekakšno strahospoštovanje, če že ne odpor, saj jim po izkušnjah učiteljic slovenščine v Avstraliji tamkajšnji učenci niso kos.

V pripravo zajetnega gradiva, polnega pesmic, slik, vaj in zanimivih domislic, je bilo vložene veliko energije, skrbnih priprav, bogatih praktičnih izkušenj ter ljubezni do naših otrok in slovenstva nasploh. In uspeh ni izostal: dobili smo obsežno in vizualno bogato zbirko vaj, ki ne bo koristila le učencem in učiteljem slovenščine »Down Under«, temveč bo primerna tudi kot dodatno gradivo za utrjevanje jezika v Sloveniji, npr. za učence z bralno-napisovalnimi težavami, za gluhe in naglušne otroke in druge, s pridom pa ga bodo lahko uporabljali tudi starši za vaje doma ter učitelji.

Ne gre tudi pozabiti, da si avtorice zaslužijo posebno pohvalo, da so delo zmogle in bile pripravljene opraviti ob službi, brezplačno in z minimalnimi stroški, saj so vse, od tipkanja, risanja, oblikovanja in priprave za tisk, opravile same.

Priročnika bosta dobrodošla spodbuda in pomoč vsem, ki poučujejo začetnike in ki poleg zbirke vaj potrebujejo tudi metodična navodila za njihovo učinkovito uporabo ter popestritev pouka. Srečno!

Andreja Trtnik Herlec, MSc, profesorica angleškega in slovenskega jezika

V Ljubljani, septembra 1998

O priročniku II. del

Čestitam avtoricam za pripravo ustreznega in podrobnega priročnika. Izbrane teme so primerne in se sistematično stopnjujejo od osnov do zahtevnejše stopnje znanja. Prepletajo se preproste vaje, osnovna slovnicična pravila in tvorba stavkov. Najvažnejše je, da so vaje zanimive in primerne različnim stopnjam otrokovega znanja pri učenju slovenskega jezika.

Veronika Smrdel

Priročnik je nazoren in pomaga k učenju vključuje vsakdanjih izrazov (npr. šola, čas). Primeri, vaje in navodila so razporejena razumljivo in sistematično za učitelja, učence in starše. Najbolj sem vesela vaj, ki nudijo učencem možnost samostojnega raziskovanja in iskanja informacij.

Lidija Lapuh

O priročniku III. del

Učimo se slovensko tretji del je logično stopnjevanje znanja glede na drugi del. Slovensko kulturo predstavi ustrežno otrokom rojenim v Avstraliji.

Vaje so večinoma originalne, so ustvarjalne in dopolnjujejo prejšnje znanje. Zadnji del povzema in obnavlja teme, besedni zaklad, znanje pridobljeno v vseh treh delih.

Dobili smo odličен priročnik, ki ga bom z veseljem uporabljala pri poučevanju v Slomškovi šoli.

Veronika Smrdel

Prijetno sem presenečena ob tretjem delu priročnika, ki nazorno vodi učence skozi snov, ki jim je priljubljena, vsestranska in zanimiva. Del priročnika, v katerem so razloženi slovenski običaji in prazniki, je privlačna za vse otroke, rojene v Avstraliji. Pomembno je, da je v poučevanje jezika vključena slovenska kultura s spoznavanjem praznikov, kar bo otrokom v pomoč tudi ob nastopih.

Lidija Lapuh

Zahvala

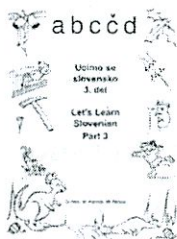
Želimo se zahvaliti: za sponzorstvo - Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu oziroma državni sekretarki za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaeli Logar in Petri Nadižar - Štirn, svetovalki;

za sponzorstvo in uradno predstavitev - Slovenskemu verskemu in kulturnemu središču sv. Cirila in Metoda Kew, patru Metodu Ogorevcu OFM za pripombe; gospe Andreji Trtnik-Herlec za pregled, recenzijo in koristne pripombe;

učiteljicam: Veroniki Smrdel, Lidiji Lapuh in Stanki Sintič za pripombe k priročniku *Učimo se slovensko prvi del*; učiteljicama Veroniki Smrdel in Lidiji Lapuh za pripombe in zapis k drugemu in tretjemu delu priročnika; Frances Gelt za naslovno stran *Učimo se slovensko tretji del* in tipkanje mnogih slovenskih pesmi; Marie Pišotek za naslovno stran *Učimo se slovensko drugi del*;

uredništvu Misli, Slovenskega Pisma in Glasa Slovenije za reklame in vsem posameznikom, ki so nas vzpodbujali.

Draga, Magda, Marija

Učitelji! Razširite in obogatite vaje s svojimi idejami. Razložite snov, še posebno slovnicična pravila in delajte še več vaj; vsaka stran v priročniku je lahko osnova za vsaj deset novih strani s podobnimi ali drugačnimi vajami.

Lotite se tudi skupinskih projektov, v manjših skupinah, ali pa ves razred skupaj. Ne pozabite uporabljati slovenskih knjižnic in interneta, kjer lahko dobite mnogo slik in drugih informacij.

Skušale smo ugoditi željam in upoštevale smo pripombe in nasvete učiteljic, ki so priročnik uporabljale v zadnjih letih.

Avtorice

Še o priročniku

Učimo se slovensko 1. del je dolgo pričakovan in nujen priročnik za otroke, ki se želijo učiti slovensko. Priročnik je dober uvod v učenje jezika in upošteva potrebe tistih, katerim je slovenski jezik drugi jezik.

Vključene delovne strani so prijetne in zabavne in bogate v izkušnjah in delu, da se lahko obdrži otrokovo zanimanje. Vaje vključujejo besede in slike, ki vabijo in vzpodbujajo k uspešnemu učenju. Lahko izdeluješ strani, četudi si začetnik pri učenju jezika. V vaje so vnešene različne učne metode. Jezik je predstavljen v različnih oblikah: v pesmih, v ugankah, križankah in z delovnimi vajami, ki se ujemajo z besedilom.

Priročnik v pesmih delno predstavi tudi slovensko kulturo in obenem pospešuje učenje in izgovorjavo glasov. V začetku priročnika je izredno dobro razložena izgovorjava glasov, ki so vpleteni v celotno besedilo priročnika. Nekateri razlage so težje razumljive.

Lahko bi bilo poudarjeno za koga je bil priročnik sestavljen: ali za posameznika, ki se želi učiti jezika ali za skupino otrok v šoli, ki ima učiteljevo pomoč. V priročniku je poudarjeno učenje besed, včasih pa je že zahtevano znanje tvorbe stavka, kar je težje, če ni razloženo.

Priročnik bi pridobil z razširjeno razlago o tvorbi stavkov in pravil, ter s seznamom knjižnic in slovenskih šol, kjer bi posamezniki lahko dobili nadaljne informacije. Kot učiteljica slovenskega jezika lahko priporočim priročnik kot dober delovni zvezek, ki se bo uporabljal kot dodatek pri učenju določenih področij.

Avtoricam čestitam za idejo, za delo in trud pri ustvarjanju tako potrebnega vira in pripomočka za učenje slovenskega jezika v slovenski skupnosti.

Veronika Smrdel, učiteljica v Slomškovi šoli, slovensko versko in kulturno središče sv. Cirila in Metoda, Kew, Victoria

Prvi del priročnika *Učimo se slovensko* mi zelo koristi pri učenju slovenskega jezika. Za današnje čase moramo imeti posebno zbrano gradivo za učenje, saj učimo otroke tretje generacije, ki doma večinoma ne govori slovensko. V priročniku so vaje primerne za take učence.

Priročnik uporabljam predvsem za začetnike. Križanke, skrižalnice, dopolnjevanje besed, povezovanje besed in branje pa uporabljam za učence, ki že bolje razumejo. Priročnik mi koristi pri pripravi snovi, saj je velikokrat treba pripraviti še dodatno snov za različne stopnje starosti in znanja učencev. V teh razredih bi potrebovali tudi večje zemljevide Slovenije, da bi otroci zaznamovali rojstne kraje svojih staršev in starih staršev; kje živijo sorodniki in znanci. V priročniku bi bil primeren tudi kratek povzetek o mestih v Sloveniji, o industriji, šolah, bolnicah, cerkvah in podobno. V prvem delu je vključeno nekaj tudi o božiču in veliki noči. Lepo bi bilo malo razširiti. Manjka Prešernov dan kot praznik in še drugi prazniki. Tudi Miklavž in pustovanje bi bilo lahko prikazano s slikanico.

Prvi del *Učimo se slovensko* je dragocen priročnik in iskreno čestitam Dragi Gelt, Magdi Pišotek in Mariji Penca. Upam, da ga bomo znali dobro izkoristiti in ceniti.

Lidija Lapuh, učiteljica slovenske šole Planica, Springvale, Victoria

Odkar sem pričela s poučevanjem Slovenske Etnične šole v Adelaidi sem imela v pomoč priročnik *Učimo se slovensko 1. del*. Priročnik mi je bil pri poučevanju jezika v veliko pomoč. Moji učenci so vsi tukaj rojeni, zato smo začeli učiti slovenski jezik prav od začetka in to je seveda z našo abecedo. Ravno tako se začne tudi priročnik, ki se nato nadaljuje s preprostimi opremljenimi slikami in z različnimi navodili.

Priročnik vsebuje veliko novih besed in veliko nalog. Otroci, ki sem jih poučevala so bili povprečno iste starosti, med 7 in 10 letom, zato sem lahko uporabljala priročnik za vse enako.

Sedaj pa poučujem tudi odrasle. Nekateri že imajo podlago v slovenskem jeziku, zato mi ta priročnik ne pride v poštev, ker je za mnoge od njih prelahak.

Priročnik bi moral vsebovati več slovnice: glagol, števnik, samostalnik, pridevnik, zaimek; sklone itd. In s tem seveda tudi več vaj, katere bi učenci lahko naredili doma in si s tem utrdili besedni zaklad in se naučili pravilno pisati stavke.

Stanka Sintič, Slovenska etnična šola, Adelaide

Melbourne - Ustanovljen

Historični arhiv Slovencev v Avstraliji Historical Archives of Slovenians in Australia - HASA Piše Milena Brgoč

Že več kot dvajset let vodim in urejam knjižnico Slovenskega društva Melbourne. Z zbiranjem arhivskega gradiva oziroma z zbiranjem knjig, časopisov, revij in drugih publikacij, ki so jih izdali v Avstraliji živeči Slovenci, sem pričela pred nekaj leti. Na osnovi te zbirke sem leta 1996 pripravila in s pomočjo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Republike Slovenije ter ob vzpodbudi Berta Pribca in Lojzeta Košoroka, izdala "Opisno bibliografijo slovenskega tiska v Avstraliji".

Pri zbiranju arhiva je prihajalo do vedno večjega dela in ker vsega ne zmorem več sama, so se mi zdaj pridružile še Draga Gelt, Dragica Gomizelj, Anica Markič in Doroti Gregoric. Arhivu smo dali ime *Historični arhiv Slovencev v Avstraliji - Historical Archives of Slovenians in Australia (HASA)*.

Stopili smo v stik z državno knjižnico v Melbourne, s katero je prišlo tudi do pismenega dogovora. V tem dogovoru se avstralska knjižnica obvezuje prevzeti arhiv v slučaju, da ga Slovenci ne moremo več vzdrževati. S tem bo zagotovljeno, da se dokumentacija ne bo izgubila.

Kaj zbiramo? Pogosto je slišati takšno vprašanje. Zbiramo in ohranjamo VSE kar smo Slovenci v Avstraliji izdali, vključno z izdani dela slovenskih društev, organizacij, ustanov, verskih središč in posameznikov. Zbiramo celo članke, ki so bili objavljeni v avstralskih časopisih; zbiramo plakate, vabila, okrožnice in razna obvestila, s katerimi so slovenske organizacije vabile na slovenske prireditve, sestanke ali občne zbo-

re; zbiramo fotografije in programe z raznih razstav; fotografije, ki so bile narejene prva leta po prihodu v Avstralijo in naprej, seveda tudi fotografije iz avstralskih begunskih taborišč kakor tudi iz italijanskih in avstrijskih, kjer so se zbirali Slovenci pred odhodom v Avstralijo; zbiramo dokumentacijo in fotografije o folklornih skupinah, pevskih zborih in drugih kulturno-umetniških skupinah; dokumentacijo vključno s fotografijami o raznih srečanjih; zbiramo značke slovenskih društev in organizacij ter druge spominke.

Posebej prosimo rojake, ki so morda posneli na video ali filmske trakove kakšno slovensko slavje, da nam video posodijo in dovolijo posnetek presneti ali pa nam trakove enostavno zaupajo za naš arhiv.

Tudi zbirka časopisov in drugih publikacij društev še ni popolna. Prosimo vsakogar, še posebej stare urednike, da nam pomagajo pri dopolnitvi arhiva.

Zbiramo pa tudi gradivo iz slovenskih šol (statistiko učencev, učbenike in drugo), gradivo radijskih oddaj oziroma material o delu radijskih novinarjev, gradivo o delu na televiziji in gradivo o delu Slovencev v avstralski skupnosti.

Ga. Mihaela Logar, državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu je ob obisku Avstralije obiskala tudi našo knjižnico in si ogledala arhiv. Z njenim razumevanjem in pomočjo danes pravilno shranjamo gradivo. Seveda je največ odvisno od nas samih koliko bomo znali sodelovati in obvarovati preteklost in sedanjost za prihodnost.

September '98

State Library
of Victoria378 Swanston Street
Melbourne Victoria 3000 Australia
Telephone +61 3 566 9500
http://www.slv.vic.gov.auMr. Damian Pirosek,
Secretary,
Slovenian Association Melbourne Inc.,
82 Ingrams Road,
RESEARCH, 3095

Dear Mr. Pirosek,

Re: Archives of the Slovenian Association
I recently had the pleasure of being shown over the Archives of your Association by Mrs. Milena Brgoč. I would like to take this opportunity of thanking Mrs. Brgoč for taking the time to show me the collection.

Mrs. Brgoč and the Association's President, Mr. Stan Penca raised with me the question of what might happen to the collection in the future if the Association were ever to cease to exist, or if there were no Association members able to devote the time to caring for the Archive. I am pleased to be able to take this opportunity of confirming that the State Library places a high priority on acquiring and preserving the records of the various communities that now make up Australian society. Therefore, if it were ever the case that the Association could no longer care for the Archive, the Library would certainly be willing to accept and care for the collection.

It is important to note that many community archives are now far from complete, with many early publications and other documents lost or destroyed due to the mistaken belief that this material is without value. By comparison with this common situation, it was a delight to see how well the Slovenian Association Archive is being cared for. The standards of packaging was very good. It was also apparent that a considerable effort had been devoted to filling gaps in the collection, thus making it a remarkably complete record of Slovenian life in Australia.

I am glad to be able to congratulate the Slovenian Association Melbourne on the excellent work that it has undertaken to preserve its heritage.

Yours sincerely

Jack Murphy
Manuscripts Librarian

Prosimo vse, ki bi imeli morda sledeče knjige da nam jih odstopijo:

- "Tonček s potoka" - napisal p. Bazilij Valentin OFM
- "V kljuno golobice" - pesniška zbirka Berta Pribca

Prosimo tudi vse rojake, da nam sporočijo, če je kakšen Slovenec ali pripadnik druge in tretje generacije Slovencev v Avstraliji izdal kakšno knjigo, v poštev pridejo tudi strokovne knjige ali knjige za študije v Avstraliji.

Za vse informacije se lahko obrnete na:

MILENA BRGOČ - HASA
 SAM, P.O.Box 185
 Eltham VIC 3095
 ali na:
 MILENA BRGOČ
 2 Clematis Str.
 Glen Waverley VIC 3150
 Telefon: (02) 98022958

In še to: Po smrti p. Bazilija so tudi v Versekem središču začeli urejevati dokumentacijo arhivskega materiala, ki jo urejuje Veronika Ferfolja. Tudi osebno pomagam pri tem delu in spravljanju fotografij v arhivske albume, pomagajo mi pa tudi Lucija Srnc, Anica Markič in Dragica Gomizelj. Fotografije je v posebnih škatlah skrbno čuval pok.p.Bazilij vse od časa njegovega prihoda v Avstralijo. Fotografij je na tisoče.

*Spoštovani naročniki!
 Ste že poravnali vašo naročnino na Glas Slovenije? Na pisemski ovojnici pod EXP: je datum do kdaj je naročnina plačana. V slučaju da je pošla, vljudno prosimo da jo poravnate. Še vedno dolguje naročnino preveliko število naročnikov, nekateri še od oktobra in novembra.*

ADMIRAL MOTOR INN

2965 - 2967 Gold Coast Highway
 SURFERS PARADISE - QUEENSLAND
 AUSTRALIA 4217

Motel and large 1,2,3 bedroom
 fully self-contained units
 * 10 minutes walk
 to town centre
 * 150 metres to beach
 * centrally located to shops,
 transport etc.

AFFORDABLE WITH
 COMFORT
 Your Resident Hosts
 Murray and Franz Beric
 Telephone / Facsimile:
 (07) 553 98759
 (I.S.D. + 61-7-553 98759

Mladi David Muršec iz Melbournea potoval v Slovenijo z letalsko vozovnico, ki jo je podaril Glas Slovenije v naročniški akciji

David Muršec o obisku v Sloveniji

Ko sem lansko leto bral Glas Slovenije in sem videl, da ste razpisali nagradno potovanje "Free Ticket" - povratno letalsko vozovnico v Slovenijo - pod naslovom "Mladi iščejo naročnike" za tistega, ki najde največ naročnikov, sem se odločil da v tej akciji sodelujem tudi sam.

Večkrat sem slišal od mame in drugih prijateljev kako lepo je doma, tam, kjer so rojeni. Govorili so o starih navadah in otroških doživetjih ter o lepotah Slovenske dežele, kjer so rasli. Radi so se tudi spominjali svojih sorodnikov, prijateljev in znancev - opazil sem, da večkrat s solzami v očeh.

Spoštovano uredništvo, ko sem izvedel, da sem tisti, ki mu je bila sreča naklonjena, se pravi, da sem našel prav jaz največ naročnikov na Glas Slovenije, in da sem s tem dobil brezplačno povratno letalsko vozovnico, tega nisem in nisem mogel verjeti. Spraševal sem se: ali je to res?

Rojen sem slovenskim staršem v Melbourneu, moja slovenščina ni najboljša in zato se nisem mogel odločiti za potovanje, pa tudi strah me je bilo.

Končno, pod pritiskom mame in prijateljev, sem se odločil obiskati Slovenijo.

Ko sem se odpravil 6. decembra 1998 v Slovenijo, sem bil zelo nervozen. Nisem mogel verjeti, da res potujem v meni neznano deželo. Skrbelo me je kako se bomo spoznali na letališču in kako bom preživel štiri tedne pri naši "žlahti", ki je tako številna in meni neznana.

Težko se je bilo posloviti od mojih na melbournškem letališču, toda ko sem sedel v letalosem se počutil že dosti bolje. Potovanje z Lauda Air je bilo udobno in zanimivo. Nad Avstrijo sem zagledal prvi sneg. Potovanje iz Dunaja do Brnika je bilo bolj zanimivo, ker smo leteli z manjšim letalom nižje. Pogled na gozdove, pokrite s snegom je bil čudovit.

Skrivnostna Postojnska jama

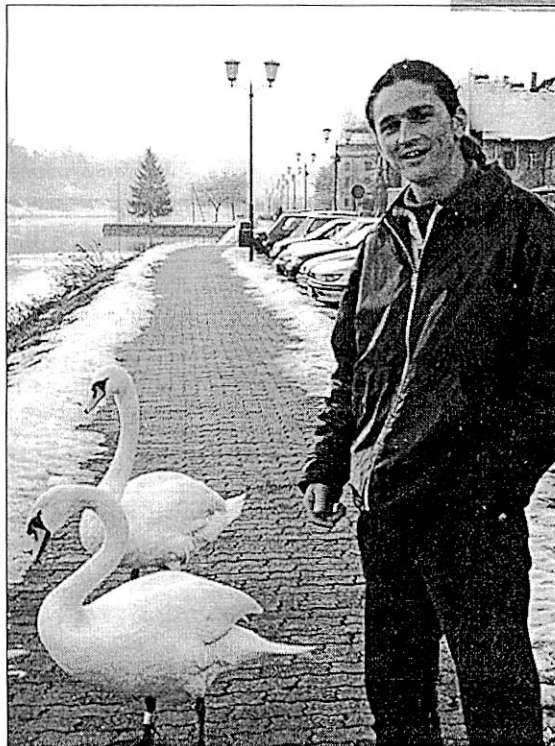

V Sloveniji so me na letališču dočakali stara mama, teta in bratraci. Hitro smo se spoznali in tako se je začel moj štiritedenski dopust v Sloveniji.

Tudi sorodniki so bili zaskrbljeni kako se bomo sporazumevali, saj niso vedeli, da so me starši naučili govoriti slovensko.

Zaradi velikega snega sem preživel precej časa na smučeh na mariborskem Pohorju. Obiskal pa sem tudi Postojno, Piran in nam vsem dobro znanega patra Nika Žvoklja. Tako sem si dopust podaljšal za štirinajst dni, saj sem si želel videti še več in uživati lepote Slovenije.

Hvala, Glas Slovenije, omogočili ste mi videti Slovenijo!

V Maribori na Lentu

Pohorje, čudovito Pohorje...

Obisk Slovenije mi bo ostal globoko v spominu in šele zdaj se zavedam zakaj se vi, ki ste bili rojeni v Sloveniji tako radi spominjate te dežele. Bilo mi je lepo in poleti bi se rad vrnil v Slovenijo ter se seznanil z lepotami Triglava.

Zahvaljujem se uredništvu Glasa Slovenije, ker mi je omogočilo to potovanje v Slovenijo.

Velika hvala in veliko uspehov!

Slovensko društvo Sydney

PIKNIK Z BBQ KOSILOM

Nedelja, 7. marca, od 12.00 ure naprej
Igra ansambel The Masters

JOŽEFOVANJE

Sobota, 20. marca, ob 19.30
Igra ansambel Continental Frankfurts

Koncert in glasba za ples

HRUŠIŠKI FANTJE

Petek, 26. marca, ob 19.30

2-10 Elizabeth Street

Wetherill Park NSW 2164

Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447

E-mail: slodsyd@zeta.org.au

Pogovor

Marjan Šrmpf - urednik informativnega programa TV Slovenija, studio Maribor in Stanka Gregorič - urednica Glasa Slovenije

MARJAN ŠRIMPF - urednik informativnega programa Televizija Slovenija, TV studio Maribor, ki je januarja letos pričel s predvajanjem novega programa SLOVENCI PO SVETU, je s TV snemalcem obiskal Adelaide, Melbourne in Sydney ter posnel nekaj reportaž. Ob tej priložnosti je nastal pogovor - ne intervju - pogovor o nekaterih kočljivih vprašanjih v odnosu med Slovenci tam in tukaj.

G.S.: Marjan, ali ste se pripravljali pogovoriti z menoj odkrito, se pravi brez dlake na jeziku? Namreč že lep čas nastajajo "v zraku" med nami tukaj in Sloveniji razne napetosti, prihaja do nerazumevanj, razočaranj, napačnih predstav, predvsem pa napačnih pričakovanj Slovencev iz Slovenije.

M.Š.: Seveda bom rad odgovarjal "brez dlake na jeziku" v kolikor sploh poznam zadeve. V Avstraliji sem sicer prvič, to pa ne pomeni da sem prvič med Slovenci na tujem. Čeprav sem urednik informativnega programa imam neko afiniteto, nekaj kar me žene po svetu in zato obiskujem Slovence že od leta 1992. Bil sem v Torontu v Kanadi, kjer sem se srečal z različnimi ljudmi, od navadnih delavcev do inženirjev, pisateljev in tudi z zdajšnjim kardinalom Alojzijem Ambrožičem. Še zdaj se spomnim tega pogovora, med drugim sem mu dejal: Gospod Ambrožič, v Sloveniji smo slišali, da boste postali prvi slovenski kardinal. Opozoril me je, da je bil prvi slovenski kardinal Misija, česar tudi sam nisem vedel. Delali smo intervjuje z našimi ljudmi v Argentini, Braziliji, Paragvaju, Urugvaju... Bili smo v Kolumbiji, Čileju... skratka, poznam zadeve med Slovenci po svetu.

Glas Slovenije: "... Prav gotovo veste, da Slovenci v Avstraliji skoraj vse delamo prostovoljno, iz svojih izkušenj pa lahko rečem, da večkrat dosti bolj vestno, in celo bolj etično kot stroka doma, pri tem kajpak mislim na novinarje, ki si večkrat ne morejo zapomniti niti naših imen ali pa nas predstavljajo in 'rišejo' napačno - v teku let je bilo namreč zaslediti veliko, veliko nefer in neresničnega poročanja..."

NAJNOVEJŠA NOVINARSKA NETOČNOST
 Demokracija, 13. februar 1999 izpod peresa Mirana Miheliča -
 glej stran 20 v tej številki

G.S.: Rada bi vam in vsem našim obiskovalcem povedala sledeče: V Avstraliji živimo svobodno, ne tekmujejo se med seboj kdo bo imel boljši avto, hišo, kdo bo boljše oblečen; in srečni smo tako, ker preživljamo svoja leta dokaj mirno, v prepleti avstralski naravi, in ker lahko vsakdor ostane anonimen, če to želi. Rekla bi, da živimo z naravo v naravi, v svojih v večini (v primerjavi s standardom v Sloveniji) dokaj skromnih domovih. Živimo skratka svoja zelo intimna življenja, z izjemo tistih, ki smo aktivni v slovenski skupnosti in smo s tem seveda bolj izpostavljeni. Bi nam morda lahko vi razložili zakaj se kot po nekem pisanem pravilu naši obiskovalci vračate v Slovenijo razočarani nad našim načinom življenja? Ali morda pričakujete od Avstralije in nas preveč? Si morda zamišljate Avstralijo in nas Slovence drugače... je dolar tisti razlog, ki kroji "image" o življenju dolarskih dežel? Zakaj nas končno ne jemljete takšne kot smo?

M.Š.: Ne vem kaj so drugi pričakovali in s kakšnimi vtisi so šli iz Avstralije, ampak osebno moram reči, da sem se v desetih dneh pogovarjal z več kot dvajsetimi Slovenci, in moram reči, da odhajam z dobrimi občutki, ni me motilo prav nič. V začetku sem opazil skeptičnost teh ljudi, ker niso vedeli točnega namena mojega obiska, niti namena spraševanja, potlej, ko je dala beseda besedo in smo se po samih intervjujih vsedli za mizo, so videli, da imamo dobre namene in da želimo predstaviti ljudi takšne kot živijo tukaj, brez velikih političnih konotacij in vsega tega. Sprostil so se in mi povedali takšne stvari, ki jih mogoče nikoli drugače ne bi povedali. Skratka, direkten odgovor ni ravno mogoč. Midva s snemalcem nisva gledala neko merilo človekovega standarda v dolarjih ali v hišah, važno je kaj človek dela in s čim se lahko navzven postavi s svojimi rezultati. To mora biti merilo.

G.S.: Včasih ugotavljamo, da nastaja med nami tukaj in vami tam velika vrzel, nastajajo razlike v naši mentaliteti, mišljenju... zdi se nam, da smo tukaj resda ostali bolj konzervativni, zato pa smo v večini zadržali tiste stare konzervativne vrline in moralne vrednote, med nje bi prištevali poštenost in druge, kar danes za Slovenijo ravno ne velja, saj vsak dan beremo o korupciji, krajah, raznih špekulacijah in nepoštenostih nasploh.

Marjan Šrmpf in snemavec na sydneyanskem olimpijskem stadionu

Je bilo tega veliko tudi prej pa se o tem ni govorilo ali je takšna situacija nastala šele po osamosvojitvi Slovenije? Kaj se dogaja v Sloveniji?

M.Š.: To je enostavno povedano tranzicija - tako bi rekli naši politiki. Slovenija se namreč nahaja v takšni fazi, da je nastalo po osamosvojitvi veliko "mobitel kapitalistov" - to so ljudje, ki odprejo na hitro podjetje z enim ali dvema človekoma, na hitro z export-importom nekaj zaslužijo, skratka kmalu tudi bankrotirajo in izigrajo državo, druge podjetnike in ljudi. Ti trendi sodobnega kapitalizma so hitro vstopili skozi vrata v Slovenijo in ob tem so se te vrednote o katerih ste govorili izničile. Poštenost je premagalo hlepenje po denarju, korupcija je prišla, ker je hotel vsak hitro obogateti, firme so se prodajale tudi na ta način, da so direktorji zase vzeli veliko tega, manj pa dali delavcem. Sodišča in ostala infrastruktura ni tako hitro sledila da bi lahko te negativne pojave v kali zatrli, zato se jih je veliko nabralo in čez čas se bodo stvari postavile na svoje mesto.

Zaenkrat je pač tako, nastalo je hlepenje po Evropi, po denarni svobodi, nastal je novi liberalizem - neokapitalizem in to je postavilo človeške vrednote tja kjer v Sloveniji so. Vi pa ste ostali drugačni zato, ker niste šli naenkrat v nov družbeni red po petinštiridesetih letih enoumja - enopartijskega sistema v demokracijo. Ampak to je stvar treh, štirih, petih let, dokler se ne pride v Evropo in potem se bodo stvari postavile na svoje mesto.

G.S.: Prav gotovo veste, da Slovenci v Avstraliji skoraj vse delamo prostovoljno, iz svojih izkušenj pa lahko rečem, da večkrat dosti bolj vestno, in celo bolj etično kot stroka doma, pri tem kajpak mislim na novinarje, ki si večkrat ne morejo zapomniti niti naših imen ali pa nas predstavljajo in "rišejo" napačno - v teku let je bilo namreč zaslediti veliko, veliko nefer in neresničnega poročanja. Obenem pa smo deležni zasmehovanj in podcenjevanj: nekoč sem slišala, da so novinarji nekega slovenskega dnevnika dejali: kaj bo za nas dopisoval navaden železničar, čeprav moram reči da so njegovi prispevki o Avstraliji zelo zanimivi. V Avstraliji veljaš toliko kolikor in kaj znaš delati, sami visoki nazivi ing. in dr. niso dovolj za to da daleč prideš. Tukaj ni sramota delati, ja, tudi zdravniki brez dela opravljajo včasih dela čistilcev. V Sloveniji gledate na te stvari drugače.

M.Š.: Vaša opažanja o obnašanju novinarjev iz Slovenije me čudijo. To je verjetno posledica nepoznavanje zadev ali premalega, bežnega časa bivanja med vami. Je pa tudi stvar vsakega posameznika. Skratka osnovna tega je v nepoznavanju ljudi tukaj, njihovega dela in truda najprej zase, potem pa seveda tudi za Slovenijo. Zdaj, ko sem med vami vidim koliko truda in entuzijazma je vložena v kakšen projekt, ki ni imel nobene podpore iz Slovenije, ampak samo da se to realizira. To se mi zdi velika stvar - ta vaš zanos - naj bo to dramska igra, naj bo to časopis ali kaj drugega kar v Sloveniji premalo cenimo. Stvari niso pravilno prikazane kaj se tu dogaja, ali pa so prikazane v neki drugi luči.

G.S.: Še nekaj nas pričenja močno motiti. Namreč to, da skozi vsa leta prihajajo iz Slovenije razni strokovnjaki, in nam jemljejo, "izvažajo našo kulturo in naše delo" v Slovenijo (kipe, umetniške slike itd.). Nudimo informacije, podatke, fotografije in drugo, marsikdo to uporabi in pride tudi do doktorata. Nimamo nič proti temu, vendar po drugi strani pričakujemo, da bi nas zdaj, ko imamo amaterskega oziroma ljubiteljskega

dela in vlaganja svojega denarja v razne projekte dovolj, ko se staramo in nas je vedno manj, naša matična Slovenija bolj podprla in nam pomagala pri naših projektih. Pomagati bi nam morala, da bi nekaj ostalo tudi na teh, avstralskih tleh, za zanamce ali bodoče obiskovalce. Nerada uporabljam že tolikokrat ponovljeno frazo a jo bom vseeno ponovila: identiteta avstralskih Slovencev se ne sme izbrisati brez sledu! Seveda je pričakovati tudi od nas Slovencev v Avstraliji, da bi nekaj naredili v tej smeri, morda odprli kako slovensko hišo ali muzej, kamor bi se "spravile" razne stvari.

M.Š.: S tem kar ste povedali se strinjam. Seveda morate na koncu narediti tudi nekaj vi sami. Dober primer je gospa Milena Brgoč v Melbourneu, ki ureja arhiv kljub temu da ni strokovnjakinja na tem področju, ampak na podlagi svojega entuzijazma išče in zbira, prosi, moleduje... ne nazadnje je že veliko stvari zbrala. To je sicer neumetniški arhiv, ki pa je zelo pomemben. Kar zadeva odnašanje umetniških slik in dokumentov v Slovenijo je stvar posameznih inštitucij, kdo je to naročil iz Slovenije, kam to gre, zakaj gre... vse mora biti dokumentirano. Če že gre iz Avstralije tja, se mora najti neka povratna pot nazaj, da se vrnejo originali ali kaj v drugi obliki. Kar zadeva muzej Slovencev tukaj se mi zdi izjemno dobra zamisel, saj bi lahko na enem mestu tisti, ki bodo čez dvajset, trideset ali petdeset let prihajali sem videli svoje korenine in videli delo svojih staršev, stricev, tet in drugih, kajti že zdaj vemo, da nastaja kriza z govorenjem slovensščine in da se otroci Slovencev odkikajo od Slovencev. Prav zaradi tega je pomembno v Avstraliji imeti arhiv, muzej... da bo lahko nekdo rekel: tu smo bili, to smo delali! Pustili smo svoj pečat! Seveda pa mora pri tem biti tudi pomoč domovine logistična in vsa ostala...

G.S.: Srečali ste se torej s Slovenci v Adelaidi, Melbourneu in zdaj v Sydneyu. Dejali ste, da ste obiskali Slovence v Braziliji in Argentini in da je med njimi in nami avstralskimi Slovenci velika razlika. Kakšna?

M.Š.: Razlika med Argentinci in vami je ta, da imajo oni izvrstno organizirano šolstvo, od A do Ž, od prvega razreda pa taj do srednje šole. Drugo, izjemno so organizirani v svojih tako imenovanih "domovanjih", v cerkvah in drugih objektih. Veliko pa dajejo na slovenstvo tudi v obliki osebnega stika, s pravi ne samo v klubih in društvih ampak na stalno združevanje posameznikov. Recimo da gredo skupaj na kosilo. V Argentini na primer dvignejo najprej slovensko zastavo, potem argentinsko, gredo k maši, potem na kosilo, do večera zabava, debata, tudi s politično vsebino, od domobrancev do tistih prijateljev Jugoslavije. Vsak je sicer lahko svoje povedal, čeprav se niso najbolje razumeli, a tudi pretepli ali skregali se močno niso. Še to je pomembno za Argentino: tam je veliko intelektualcev. Struktura ljudi, ki je šla tja po vojni je torej drugačna in so se lahko zato tudi drugače organizirali.

V argentinskih intelektualnih družinah so izjemno vztrajali, da so njihovi otroci govorili doma slovensko. Pri nekaterih primerih v Avstraliji sem opazil, da otroci niso več želeli slovensko govoriti in sem vprašal starše zakaj niso bolj pritisnili na otroke da bi govorili slovensko pa so dejali, da so jim pač pustili po njihovi volji.

G.S.: Koliko informacij o nas avstralskih Slovencih vam je nudilo naše Stičišče na internetu?

M.Š.: Vaše Stičišče je izjemno pomembno in je prvi tak primer v svetu. Vem, da je to orjaško delo, prav škoda bi bila če ne bi ljudje tega koristili. Po številnih "klikih" se vidi da stvar ni bila narejena zaman. Mi na TV Maribor smo našli veliko koristnih in točnih informacij. Inštitucije v Sloveniji, ki se ukvarjajo s Slovenci po svetu bi se morali tega posluževati, saj to ni njihova konkurenca, ampak nadgradnja nečesa kar oni nimajo in naj bi imeli. Ta vaš servis je izjemno pomemben in Slovenija naj bi ga podprla. Informacijska cesta je danes zelo pomembna.

S.G.: Pri TV Slovenija pričenjate torej z novimi oddajami Slovenci po svetu. Ali bi vas zanimale redne informacije iz Avstralije in sodelovanje z nami?

M.Š.: Oddaja Slovenci po svetu bo na sporedu redno vsak mesec. Zato bo tudi pomembno imeti neke vrste dopisnike.

Florjan Auser je že takoj po pogovoru dal idejo da naj bi TV oddaje Slovenci po svetu uvrstili na internetov server RTV Slovenija, tako da bi jih lahko gledali tudi drugi rojaki po svetu - tisti, ki imajo računalnik oziroma internet. In ideja se je uresničila. V torek, 23. februarja, ob 22.30 uri, je prišla novica iz RTVS - studia Maribor: "Reportažni posnetki Marjana Srimpf, ki jih je naredil s Slovenci v Avstraliji, bodo na sporedu v četrtek, 25. februarja ob 16.30 uri (po avstralskem času ob 2.30 zjutraj)." To je bila obenem tudi prva oddaja RTV studia Maribor, ki je bila v času predvajanja "postavljena" na računalniško omrežje, upamo da tudi v arhiv RTVS. Internetovo Stičišče avstralskih Slovencev je novico takoj poslalo v svet.

St. John's Park Community Club

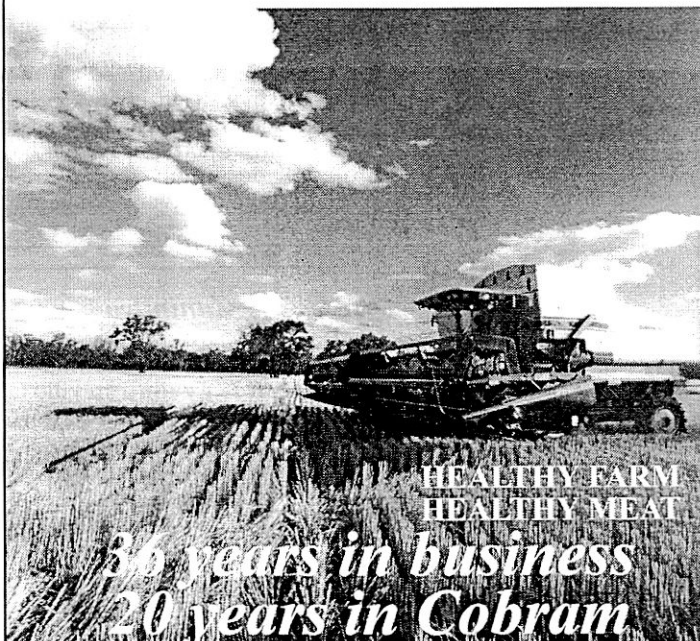
Vljudno vabljeni na:

PIKNIK - JOŽEFOVANJE
Nedelja, 21. marca od 12.00 ure dalje
Igra ansambel The Masters

Koncert
HRUŠIŠKI FANTJE
Sobota, 27. marca, ob 19.30

Telefon: (02) 9610 1627
Fax: (02) 9823 2522
E-mail: club@triglav.com.au

AEA
V O D U S E K
M E A T S

CANBERRA
Phone: 02-6 295 1222

COBRAM
Phone: 03-58722115

Pišejo nam

Draga Stanka in Florjan, upam, da bo imel Glas Slovenije v bodoče še več uspeha in da bo res prirastel k srcu vsem Slovencem v Avstraliji. Lep pozdrav

F. Golec, VIC

Draga Stanka! Mnogo uspeha! Saj je Glas Slovenije vendar edini slovenski časopis v Avstraliji, ki prinaša novice iz Slovenije in od drugod. V eni zadnjih številčk sem bral o vrnitvi slovenskih beguncev in domobrancev iz Vetrinj. Tudi jaz sem bil med njimi. Vrnil sem se iz Vetrinjskega polja preko Podražice v Kranj (27.5.1945).

V kranjskem taborišču so se dogajale strašne stvari. Imel sem srečo, ker sem imel le 17 let, vsi moji starejši sotrpini so "odpotovali" v Kočevski Rog. Bili so izvrstni slovenski fantje pa so morali dati svoja življenja tako mladi. V kranjskem taborišču sem bil tri tedne, potem pa so nas premestili v Sentvid v Škofove zavode. Tam je bilo še mnogo huje, zaprtih je bilo okoli 800 ljudi vseh starosti, žensk - otroki in starejših ljudi. Vsako noč so jih dovažali, potem pa jih klicali po imenih s seznamov... kam so jih odpeljali ne vem, vendar se nismo nikoli več videli. V Zavodih sem prebil več kot tri mesece, videl sem mnoge stvari... bili smo polni uši in lačni! Če hoče slovenska vlada združiti ljudi in izboljšati razumevanje med svojimi državljani mora poslati najprej krivce za vse zločine pred sodišče.

Naj odgovarjajo za svoja zverstva, saj so vendar pobili in uničili toliko slovenske mladine.

Lepe pozdrave od

I. Smole, Griffith, NSW

TISKOVNI SKLAD
\$ 50.00 D. Smuk
\$ 20.00 M. Ropret
HVALA

Rojaki!

Ali je morda med vami nekdo, ki je bil poklican v nemško vojsko in dobil odškodnino?

Kje in kako je to uredil?

M.R. QLD

Op.u.: Prosimo vse, ki bi lahko svetovali oziroma pomagali M.R. iz Queenslanda, da se oglašijo uredništvu Glasa Slovenije. Vprašanje smo postavili tudi Veleposlaništvu RS iz Canberre, objavljamo odgovor.

Mladi slovenski

vaterpolisti v Sydneyu

Uredništvo Glasa Slovenije je prejelo pred samim izidom te številke sporočilo (po telefonu nas je poklical naš sydneyški rojak - sourednik literarne, trimesečne revije Svobodni razgovori, Leon Krek), da se nahaja v Sydneyu mlada slovenska ekipa vaterpolistov. Ekipa se je že uspešno pomerila z nekaterimi sydneyškimi klubi. V naslednjih nekaj dneh se bomo z njimi srečali in o njih zapisali kaj več v naslednji številki.

Želite obiskati

Slovenijo

v času obiska

papeža

Janeza Pavla II?

Za vse informacije skupinskega potovanja se lahko obrnete na
Štefana Merzela,
predsednika

Slovenskega narodnega sveta
Viktorije

telefon: 03- 5348 1110 ali
na tajnico Jožico Gerden,
telefon: 03 - 5023 7325

Razstava fotografij in

diapozitivov verskih

znamenj

SYDNEY / MISLI, P. VALERIJA / -
V nedeljo, 14. marca, po sveti maši, bo v dvorani Verskega središča v Merrylandsu razstava fotografij in diapozitivov verskih znamenj ob slovenski planinski poti. Predaval in razstavljal bo Ciril Velkovrh, diplomirani matematik, ki je zbral in pripravil več sto fotografij in diapozitivov kapelic in verskih znamenj na naši planinski poti. Razstavljal bo tudi po drugih verskih središčih in društvih v Avstraliji.

Zanimivo

Uredništvo mesečnika *Misli* je v zadnji številki sporočilo, da lahko odslej tisti, ki se jim je poslabšal vid, naročijo revijo na kaseti.

Res zanimiva ponudba za ne tako mlade:

poslušati, namesto brati!
Vse zainteresirane vabijo naj se oglašijo na uredništvo

Telefon: 03-9853 7787

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra obvešča

Komisija Državnega zbora R Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je zaprosila naše Veleposlaništvo za pomoč pri pripravi njihovega obiska med Slovenci v Avstraliji.

Komisijo sestavljajo predstavniki vseh parlamentarnih strank, vodi pa jo njen predsednik mag. Marijan Schiffrer. Zaenkrat nam še niso znana imena članov, ki nameravajo obiskati Avstralijo, zato vam jih bomo sporočili naknadno.

Komisija je v skladu s svojim pravilnikom v slovenskem parlamentu pristojna predvsem za obravnavo problematike slovenskih manjšin ter Slovencev, ki živijo po svetu (prilagamo vam naloge komisije, kot so zapisane v Odloku o delu komisij in odborov v Državnem zboru R Slovenije). Formirala se je po zadnjih parlamentarnih volitvah. V prvem letu je obravnavala predvsem odnose med matično Slovenijo in manjšino, lani se je posvetila tudi problematiki ostalih slovenskih skupnosti, ki živijo izven Slovenije. Tako so njeni člani že obiskali slovenske izseljence v ZDA in Kanadi, letos maja pa se želijo srečati s Slovenci v Avstraliji.

Za obisk Avstralije so predlagali čas med 8. in 16. majem, zaradi velikih razdalj in časovne omejitve pa žal ne bodo uspeli obiskati vseh slovenskih skupnosti v Avstraliji. Zato predlagajo obisk v Sydneyu, Melbournu in v Adelaidi; ostale skupnosti prosimo, da z razumevanjem sprejmejo to njihovo odločitev. V primeru, da si Slovenci izven navedenih krajev izrecno želijo, da vas Komisija obiše, vas prosimo, da nas o tem čim prej obvestite. Poleg slovenskih društev želijo slovenski parlamentarci obiskati tudi slovenska verska središča ter ostale pomembne organizacije.

Naše Veleposlaništvo vas bo te dni kontaktiralo z namenom, da se čim prej dogovorimo o krajih in datumih obiska ter možnih temah razgovorov, hkrati pa naprošamo tudi vas, da nam čim prej sporočite vaše želje in predloge.

V upanju na dobro in tvorno sodelovanje vas iskreno pozdravljamo.

S spoštovanjem

Helena Drnovšek-Zorko
Odpravnica poslov

Konzularne ure

Nedelja, 14. marca, od 14.00 do 17.00 ure
Slovenko društvo Sydney, 2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park

Ponedeljek, 15. marca, od 10.00 do 13.00 ure
Versko in kulturno središče Sv. Rafaela, Merrylands Road
Merrylands

Splošne informacije, ki jih posredujemo na konzularnih urah, so brezplačne

Republika Slovenija Državni zbor

Komisija za odnose s
Slovenci v zamejstvu
in po svetu

Naloge Komisije:

- spremlja in obravnava problematiko avtohtonih slovenskih narodnih manjšin v zamejstvu in Slovencev po svetu

- spremlja in skrbi za izvajanje resolucije o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 35/96)

- vzdržuje redne stike s predstavniki Slovencev v zamejstvu in po svetu

- poroča Državnemu zboru o pomembnih zadevah s tega področja ter pripravlja predloge sklepov in odločitev

- obvešča pristojna delovna telesa Državnega zbora o zadevah, ki se nanašajo na posamezne predloge zakonov in drugih aktov v zvezi s Slovenci v zamejstvu in po svetu

- sodeluje z Odborom za mednarodne odnose pri obravnavi zunanjepolitične problematike, ki zadeva tudi Slovence v zamejstvu in po svetu

- razpravlja o pobudah in predlogih, ki jih v skladu s poslovníkom Državnega zbora pošiljajo Državnemu zboru organizacije Slovencev v zamejstvu in po svetu

- sodeluje z drugimi državnimi organi na področju odnosov s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Republika Slovenija
Državni zbor
Komisija za Slovence
v zamejstvu in po svetu
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
Slovenija
Telefon: 61/1761 120
Telefax: 61/12 58 160

Vi sprašujete - Marko Polajžer iz Veleposlaništva RS iz Canberre odgovarja

Vprašanje: *Ako je nekdo v Avstraliji, da je bil poklican v nemško vojsko in dobi nekaj odškodnine, kje in kako je to uredil?*

Odgovor: Zakon o žrtvah vojnega nasilja (Uradni list RS 63/95) in poznejše spremembe govorijo o tej zadevi naslednje: 4. člen pravi, da je žrtev vojnega nasilja po tem zakonu tudi oseba, ki je bila z aktom okupacijskih oblasti prisilno mobilizirana (prisilni mobiliziranec) v redne vojaške enote okupatorja, razen če je pridobila častniški čin ali je bila pripadnik fašistične ali nacistične stranke ali njenih enot. Iz tega zakona izhaja nekaj pravic upravičencem (priznanje delovne dobe itd.), vendar je rok za vložitev vlog žal potekel že pred časom.

Glede izplačila odškodnine za čas prebit v okupacijski vojski pa se društva mobilizirancev na Slovenskem skupaj z državo že dalj časa pogajajo z Zvezno republiko Nemčijo, kamor je bilo mobilizirano največ Slovencev. Zaenkrat Nemčija vztraja na stališču, da je bila vojna odškodnina, ki je zajemala tudi to škodo, izplačana po drugi svetovni vojni Jugoslaviji in da torej Nemčija nima več obveze glede odškodnine do mobilizirancev. Pogajanja vsake toliko časa sicer zastanejo, vendar bo Republika Slovenija še vztrajala in poskušala uveljaviti izplačilo odškodnine.

Prisilni delavci v nacističnih tovarnah med drugo svetovno vojno POZOR!

Ustanovljen sklad za izplačilo odškodnin žrtvam

BONN, LJUBLJANA /DELOFAX/ - Nemški kancler Gerhard Schroder je s predstavniki vodilnih nemških podjetij, ki so v času nacizma zaposlovali prisilne delavce, te dni podpisal dogovor o ustanovitvi sklada za izplačilo odškodnin. Sklad bo namenjen tako ameriškim oziroma židovskim žrtvam kot prisilnim delavcem iz srednje - in vzhodnoevropskih držav. Društvo izgnancev Slovenije se ne strinja s številom prisilnih delavcev-Slovencev, ki jih neuradno navaja nemška stran, in sicer 361. Po podatkih društva naj bi jih bilo več kot 5000.

Nekateri dobro obveščeni nemški viri navajajo, da naj bi nemška industrija v skupnem skladu, iz katerega naj bi začeli izplačevati v začetku septembra, zbrala približno 2,5 do 3 milijarde mark in da naj bi bile pri višini posameznih izplačil različne države upoštevane "selektivno" oziroma glede na "valutne prioritete". Z drugimi besedami to pomeni, da bi se morali oškodovanci iz srednje-oziroma vzhodnoevropskih držav zadovoljiti z manj denarja kot na primer nekdanji židovski prisilni delavci iz ZDA.

V Društvu izgnancev Slovenije so presenečeni nad majhnimi številkami Slovencev, ki naj bi bili upravičeni do povračila škode, ker so med drugo svetovno vojno morali delati v nacističnih tovarnah. Društvo je namreč že lanskega septembra vsem svojim članom razposlalo formularje o tem, ali so bili med vojno udeleženi v prisilnem delu. Društvo je prejelo že več kot deset tisoč formularjev, od tega jih je približno 5000 za nekdanje prisilne delavce, ki so še živi. Obdelava formularjev še poteka.

Novico o ustanovitvi sklada je uredništvo Glasa Slovenije našlo v Delufax, o tem pa so poročali tudi avstralski mediji. Takoj smo se lotili iskanja naslova Društva izgnancev Slovenije in tukaj ga našim bralcem posredujemo:

DRUŠTVO IZGNANCEV SLOVENIJE 1941 - 1945

Komenskega ulica 7
Ljubljana 1000
Slovenija

Telefon: 0011-386-61-1344880

Obvestite o tem tudi vaše sorodnike, znance in prijatelje, ki so bili morebiti izgnani v Nemčijo in prisiljeni delati v nacističnih tovarnah. Naj zaprosijo za formularje pri Društvu izgnancev Slovenije.

Vsekakor pa se oglašite tudi nam-uredništvu Glasa Slovenije, saj bi bilo zanimivo vedeti ali v Avstraliji še živi kak slovenski izganec.

Diplomatsko konzularna predstavnništva

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Advance Bank Centre - Level 6
60 Marcus Clarke Street,
Canberra City
telefon: (02) 6243 4830
fax: (02) 6243 4827
Pisma in drugo pošto
poslati na naslov:
Embassy of Republic of Slovenia
P.O.Box 284 - Civic Square,
Canberra ACT 2608
Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>
Veleposlaništvo je odprto vse
delovne dni od 9.00 -17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00

*

Generalni konzulat RS Sydney

Častni generalni konzul
Alfred Brežnik
Obisk urada izključno
po dogovoru
(By appointment only)
telefon: (02) 9517 1591
ali (02) 9314 5116
fax: (02) 9399 6246
Poštni naslov:
P.O.Box 188
Coogee NSW 2034

*

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Častni generalni konzul
Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare, Lower
Hutt (Wellington) NZ
telefon: (04) 567 0027
fax: (04) 567 0024
Poštni naslov:
P.O.Box 30247 Lower Hut NZ
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5
Smithfield NSW 2164.

Konzulat Avstralije

Častni konzul Viktor Baraga.
Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000, Slovenija.
telefon: (61) 125 4252

Pred izidom

Iskrena pomoč rojakov iz Avstralije Posočju

Zaradi nepoznavanja razmer je padla požegnana kaplja v morje. Tudi s solidarnostnimi prispevki slovenskih rojakov iz Avstralije je bila nehoti zapolnjena proračunska luknja enega od ministrstev kontinuitete na oblasti. Pogovor v živo o stanju v Posočju je potekal z eno od tukajšnjih mam, ki ni vedela, kako se stvari sučejo.

Tik pred koncem leta je predpraznično ozračje na potresnem območju Bovške mladim mamicam, ki so letos rodile, polepšala dneve prikupna pozornost bovškega župana Siniše Germovška. Na družabnem srečanju s starši novorojenčkov je izročil tem najmlajšim Slovincem darilne svežnje in denarni prispevek s po 9 tisoč tolarji.

Mlade družine so se te pozornosti razveselile, saj je župan že ob začetku svojega mandata pokazal, da nanje ta štiri leta ne bo pozabil.

V pogovoru je mimogrede padla tudi kakšna pikra na račun pristojnih ministrstev, kjer bi morali biti njihovi koraki naravnani v duhu bovškega župana na več področjih.

No, če tukaj ljudje pripisujejo kontinuiteti na oblasti (na vseh ravneh) krivdo, da je rodnost v tej občini v stalnem in grizljivem upadu, pa so bile mamice prijetno presenečene spričo občutljive naklonjenosti rojakov iz Avstralije. Dopisniku Jožku Farnazariču z Vogrskega, ki se je pri tej nabirki trudil po svojih močeh, so ob njegovi vrnitvi v Slovenijo izročili ček za približno 18 tisoč avstralskih dolarjev. Po pogovoru z zdaj že nekdanjim bovškim županom in na njegovo priporočilo so ga namenili za graditev otroškega vrteca v Bovcu. Glede na "akcijo" Primorec - Primorcu so se bali, da bi denar kdo razdelil po tem kopitu, o katerem v Avstralijo ni prišel v celoti najlepši glas.

Vendar je bil ček slovesno izročen ravnatelju bovške šole, za kar so občani rojakom zelo hvaležni.

***Poslušalci slovenskih oddaj v Sydneyu in Canberri so skoraj ves denar zbrali v eni uri in le nekaj kasneje, ko so novico o potresu v Posočju prebrali na Internetu.**

Pogovor v živo so opravili tudi z eno od bovških mam. Pri tem gre zahvala znancem in sorodnikom Bovčanov, saj se je ena od novinarok solala v bovški osemletki in končala gimnazijo v Idriji.

Posebna zahvala gre **pobudnikoma Marti Magajna in *Valeriju Jenku, frančiškani v Sydneyu; ****na radiu pa sta se trudili urednici Valerija Ličan in Elica Rizman.**

Komu denar izročiti, seveda rojaki ne morejo vedeti, vendar pa bi imele prizadete mlade družine z nekaj več sreče tudi več veselja, če bi od tukaj prišla informacija, naj ponudijo zbrani denar za sanacijo njihovih domov, saj je za graditev otroških vrtcev dolžna skrbeti širša skupnost in zlasti ministrstvo za šolstvo in šport.

Ker pa je ta primer pokazal, da za šole ne skrbi dovolj, je prav, da so bovškemu vrtcu priskočili na pomoč rojaki iz Avstralije. Ti so to gotovo dobro trazumeli, saj se je večina njih izselila v času, ko je bilo komunistično enoumje še veliko bolj enoumno, kot so danes posledice tega delovanja na izobraževalno-vzgojnim, kulturnem, gospodarskem in medijskem področju, ki pomaga kontinuiteti te zgodovinske deformacije slovenskega naroda najučinkovitejše podaljševati.

Miran Mihelič, Demokracija, 13. 2. 1999

Opomba uredništva Glasa Slovenije: Članek v Demokraciji je nov dokaz kako zelo površno pišejo o nas nekateri novinarji iz Slovenije. Zato smo se odločili, da bomo zbrali vse naše pripombe, ki smo jih v preteklih šestih letih objavili v Glasu Slovenije in jih poslali na Društvo novinarjev Slovenije. Kot je bilo rečeno v pogovoru z Marjanom Šrmpfom (glej stran 16) si novinarji ne morejo zapomniti niti naših imen in priimkov, pa tudi druge informacije večkrat zapišejo površno in netočno. Članek iz Demokracije, ki ga tokrat v celoti objavljamo je najnovejši dokaz, da so naše pripombe novinarjem v Sloveniji upravičene. Napake je podčrtalo uredništvo Glasa Slovenije - popravki pa naj bi glasili takole:

***Ni res da so zbrali denar le poslušalci Sydneya in Canberre, radiotom je potekal v Sydneyu in Melbourneu; tudi ni res, da je bil denar zbran v eni sami uri**

****Resnici na ljubo je treba povedati, da je bila pobudnica te ideje Mariza Ličan, pater Valerijan in Martha Magajna pa sta odprla na banki račun za potresence**

*****Patru je ime Valerijan Jenko in ne Valerijo Jenko**

******Na radiu pa sta se "trudili" Mariza Ličan in ne Valerija Ličan in Elica Rizmal in ne Elica Rizman**

Kako pa kaj vaše zdravje?

Z rožo smehljaja nad potrto - Šentjanževka

/LEK, DELO&DOM, GLAS SLOVENIJE/ - Šentjanževko (Hypericum perforatum), imenovano tudi zelišče svetega Janeza, ki je dolga stoletja kraljevala le na policah zeliščnih lekarn, danes vse bolj ceni tudi "uradna" medicina. Šentjanževka je cenjena zlasti kot učinkovito sredstvo za dvig razpoloženja in proti depresiji (s pridom so jo izkoriščali že antični zdravniki). Danes ameriški in nemški zdravniki (tudi homeopati) priporočajo svojim pacientom zeliščne preparate iz šentjanževke pri preobremenjenosti in stresu, pri nespčnosti in nemiru, pobitosti, utrujenosti ter pri blažjih oblikah depresij. Ameriški psihiatri imenujejo šentjanževko kar "roža smehljaja". Po podatkih znane britanske strokovne publikacije, British Journal, kar 80-odstotkov pacientov z blažjo ali srednje težko obliko depresije po zeliščni terapiji šentjanževke spet začnejo misliti pozitivno in optimistično.

V Sloveniji so se zdaj pojavile tablete DEPRIM (izdeluje jih Lek), ki vsebujejo izvleček šentjanževke. Preparat ne povzroča odvisnosti, izboljša razpoloženje, motivacijo in voljo do dela. Tako zagotavljajo v svojih navodilih in obljublajo boljše počutje že v štirinajstih dneh. Seveda je potrebno jemati tablete dalj časa (trikrat na dan po eno tableto). In še to: ne slabi koncentracije, ne zmanjšuje voznških sposobnosti.

Več o tabletah DEPRIM na naslovu: LEK d.d. Verovškova 57, 1526 Ljubljana, SLO (internet:www.lek.si).

Tudi pater Simon Ašič v svoji knjigi "Pomoč iz domače lekarne" priporoča pri depresiji skodelico šentjanževke čaja (samo enkrat na dan - krop popariti z žličko zelišča).

V uredništvu Glasa Slovenije nismo uspeli raziskati kaj več o šentjanževki na avstralskem trgu. Zato prosimo naše naročnike, da nam sporočijo kako imenujejo to cvetlico v Avstraliji, ali jo je moč kupiti v trgovinah in ali že tudi v Avstraliji obstajajo kakšne tablete te vrste. Vaše odgovore bomo radi objavili. S.G.

Morda niste vedeli da...

- so na smučarskem svetovnem tekmovalstvu v slalomu v Vailu-Koloradu, potem, ko je prva avstralska zmagovalka v zgodovini tega športa, Zali Stegall, stopila na zmagovalne stopničke, organizatorji zaigrali armensko himno; toda po številnih protestih so slovesno podelitev medalje ponovili in iz zvočnikov je končno zadonela avstralska himna; nas Slovence in Slovenijo večkrat zamenjajo za Slovake in Slovaško, to se dogaja prav na športnih terenih, pa se zdi, da pretiho in sploh ne protestiramo - saj še ni bilo slišati, da bi slovesnosti ob takih napakah ponovili

- so 17. februarja leta 1931 sestavili južni in severni del sydneyškega Harbour Bridga

- je 17. februarja 1936 poletelo prvo potniško letalo tvrdke Anset na lokalni liniji med Melbournem in Hamiltonom

- nekateri prerokujejo, da se bo v Turčiji v naslednjih nekaj letih zanetila tretja svetovna vojna; zanimivo, prav te dni Irak preti, da bo napadel ameriške baze v južno-vzhodni Turčiji

po avstralskem kontinentu, v Tasmanijo, Argentino, ZDA, Kanado, Svico, Avstrijo, Italijo, Švedsko, na Japonsko in v Slovenijo /Around Australia, Argentina, USA, Canada, Switzerland, Austria, Italy, Sweden, Japan and Slovenia/

Glas Slovenije - sponzorji: The Voice of Slovenia - Sponsors:

